

ZALAMEGGYES

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

MEGBÍZÓ
Zalameggyes község Önkormányzata
Szanyi Mária Judit, polgármester
8348 Zalameggyes, Ady Endre u. 16.

TERVEZŐ
Völgyzugoly Műhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20.
Tel.: 20-913-8575; 70-938-3224
vzm@vzm.hu

Településrendezés:	Ferik Tünde - okl. építésmérnök vezető településrendező tervező TT/1É 13-1259/06 Kéthelyi Márton - okl. tájépítésmérnök Bérczi Szabolcs - okl. környezetgazdálkodási agrármérnök
Tájrendezés, környezetvédelem:	Kéthelyi Márton - okl. tájépítésmérnök
Közlekedés:	Kajtárné Varga Ida - közlekedésmérnök K1d-1/19-0320
Vízi közművek, energiaközművek, távközlés:	Hanczár Emőke - okl. építőmérnök MK: 01-2418 (KÉSZ Kft.)

2010. január

VZM 1143/08

zmeggyes_alatamaszto_100122.doc

TARTALOMJEGYZÉK

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK	5
1. TERVI ELŐZMÉNYEK	6
1.1. ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSI ADATOK	6
1.2. TERVI ELŐZMÉNYEK	6
1.2.1. 2003. ÉVI XXVI. TÖRVÉNY AZ ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERVRŐL (OTRT)	6
1.2.2. VESZPRÉM MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE	10
1.3. REGIONÁLIS KAPCSOLATOK	13
1.3.1. Földrajzi elhelyezkedés, közlekedési kapcsolatok	13
1.3.2. Igazgatási, szociális ellátási, oktatási kapcsolatok	13
1.3.3. Regionális szerkezeti kapcsolatok	13
1.4. IGAZGATÁSI HATÁR, BELTERÜLET HATÁR MÓDOSÍTÁS	14
1.5. TELEPÜLÉS SZERKEZETE	14
1.6. TERÜLETHASZNÁLAT	15
1.6.1. Lakóterület	15
1.6.2. Gazdasági területek	15
2. KÖRNYEZETALAKÍTÁSI JAVASLAT	16
2.1. TÁJSZERKEZET	16
2.2. TÁJHASZNÁLAT	16
2.2.1. Zöldterületek, zöldfelületek	16
2.2.2. Erdőterületek	17
2.2.3. Mezőgazdasági területek	17
2.2.4. Vízgazdálkodási terület	18
2.2.5. Különleges beépítésre nem szánt területek	18
2.2.6. természetközeli területek	18
2.3. BIOLÓGIAI AKTIVITÁSÉRTÉK VÁLTOZÁSA	19
2.4. KÖRNYEZETVÉDELMI JAVASLAT	21
2.4.1 A felszíni és felszín alatti víz-, talajvédelem	21
2.4.2. Levegőtisztaság-védelem	22
2.4.3. Hulladékkezelés	22
2.4.4. Zaj- és rezgésvédelem	22
2.5. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS	23
2.5.1. Helyzetértékelés - vizsgálat	23
2.3.2. A tervi változatok és a választás indokai, a tervben leírtak elmaradása	28
2.3.3. A fennálló környezeti konfliktusok kezelése a tervben, illetve a terv megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások csökkentésére vonatkozó tervi megoldások	28
2.3.4. A terv megvalósítása esetén kiváltandó környezeti hatások értékelése	29
2.3.5. Intézkedési javaslatok	29
2.3.6. Monitorozási javaslatok	30
2.3.7. Összefoglaló	30
3. ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT	32
3.1. TERMÉSZETI ÉRTÉKEK	32
3.2. ÉPÍTETT ÉRTÉKEK	32
3.3. RÉGÉSZETI TERÜLETEK	32
4. KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI JAVASLAT	33
Összekötő utak	33
Települési gyűjtőutak	33
Kiszolgáló utak (lakóutak)	33
Egyéb feltáró mezőgazdasági és ipari kiszolgáló utak	33
Jelentős közúti csomópontok	33
Kerékpárutak	33
Gyalogos közlekedési sávok	33
Parkolók	34
Vasúti közlekedés	34
Tömegközlekedés	34
5. KÖZMŰVESÍTÉS ÉS ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS	35
5.1. JELENLEGI KÖZMŰADOTTSÁGOK	35
5.1.1. Közműellátottság	35
5.1.2. Közműhálózatok vizsgálatának összefoglaló értékelése közművenként	36

5.2.	KÖZMŰFEJLESZTÉSI JAVASLAT	38
5.3.	VÍZIKÖZMŰVEK	40
5.3.1.	vízellátás.....	40
5.3.2.	Vízvezetés	40
5.3.3.	Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés	41
5.4.	ENERGIAELLÁTÁS	41
5.4.1.	Villamosenergia ellátás	42
5.4.2.	Földgázellátás	43
5.4.3.	Megújuló energiahordozó hasznosítási lehetőség.....	44
5.5.	ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS FEJLESZTÉSI JAVASLAT	44
5.5.1.	Vezetékes hírközlési létesítmények	44
5.5.2.	Vezeték nélküli hírközlési létesítmények	45

RAJZJEGYZÉK

KÖZMŰJAVASLAT - VÍZI KÖZMŰVEK	K-1	M=1:4 000
KÖZMŰJAVASLAT - ENERGIAKÖZMŰVEK	K-2	M=1:4 000
KÖZMŰJAVASLAT - ÁTNÉZETI	K-3	M=1:10 000

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

1. TERVI ELŐZMÉNYEK

1.1. ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSI ADATOK

A település igazgatási területe:	256 ha
Belterület nagysága:	15 ha
Külterület nagysága:	241 ha
Lakosságszám:	56 fő

A település területén a területhasználati javaslat készítése során alapvetően a vizsgálat megállapításaira támaszkodtunk. Alapelveként lehet kimondani, hogy elsődlegesen a meglévő használathoz alkalmazkodó területfelhasználás, valamint egy-egy terület változásáról felállítható tendenciák szerinti területhasználat megtalálása volt a cél. Ezen kívül a település fejlesztési szándékaival összhangban, a jelenlegi szerkezethez és használathoz illeszkedő fejlesztési területeket jelölt ki a terv.

1.2. TERVI ELŐZMÉNYEK

1.2.1. 2003. ÉVI XXVI. TÖRVÉNY AZ ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERVRŐL (OTRT)

A törvény célja, hogy meghatározza az ország egyes térségein a területfelhasználás feltételeit és a műszaki-, infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve az erőforrások védelmére.

Az ország településein, az egyes térségekben a területfelhasználásra és az építésre vonatkozó szabályokat e törvény rendelkezésével összhangban kell kialakítani. Az összhang megteremtése érdekében a különböző szintű (országos, megyei, települési) területrendezési tervek készítésénél az OTRT egymásra épülő területfelhasználási kategória rendszert hozott létre. Így az országos területfelhasználási kategóriák területén kiemelt térségi-, illetve megyei területfelhasználási kategóriákat, a kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriák területén az országos településrendezési és építési követelményekről szóló jogszabályban (OTÉK - 253/1997. /XII.20/ korm. rendelet) meghatározott települési területfelhasználási egységeket lehet kijelölni. Ezáltal az OTRT lehetővé teszi, hogy az országos övezetek határai a térségi, a megyei és a települési szintű területrendezési tervekben pontosíthatók legyenek. (OTRT 1-4 §.)

A törvény szellemének megfelelően a jogalkotó létrehozta az alábbi országos térségi területfelhasználási kategóriákat (OTRT 5.§.) és megalkotta a rájuk vonatkozó szabályokat (OTRT 6.§.):

- erdőgazdálkodási térség,
- mezőgazdasági térség,
- vegyes területfelhasználású térség,
- települési térség,
- vízgazdálkodási térség,
- építmények által igénybe vett térség.

Az OTRT Szerkezeti Terve a település közigazgatási területén három területfelhasználási kategóriát határoz meg:

- Mezőgazdasági térség:

A szerkezeti terv a település általános mezőgazdasági területeit mezőgazdasági térségként kezeli. Az OTRT 6.§. (1) bekezdésének b) pontja alapján a mezőgazdasági térséget legalább 75%-ban mezőgazdasági térség kategóriába kell sorolni, a fennmaradó részen - a városi ranggal rendelkező települések kivételével - városias települési térség nem jelölhető ki.

OTRT	Településrendezési terv	%	Megjegyzés
Zalameggyes mezőgazd-i térség 241 ha	Zalameggyes mezőgazd-i terület 196ha	81	megfelel

- Települési térség:

A területfelhasználási kategória a település jelenlegi belterületére terjed ki. Az OTRT 6.§. (1) bekezdésének d) pontja alapján a települési térséget legalább 75%-ban városias és hagyományosan vidéki települési térség kategóriába kell sorolni.

A település teljes belterületét az országos terv hagyományosan vidéki települési térség kategóriába sorolta. A településen így nem jelöltünk ki településközpont vegyes területet, bár ez nem is tűnt szükségesnek.

- Vízgazdálkodási térség:

A szerkezeti terv a település északnyugati határán húzódó Marcal folyót jelöli vízgazdálkodási területként. Az OTRT 6.§. (1) bekezdésének e) pontja alapján a vízgazdálkodási térséget legalább 90%-ban vízgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni, a fennmaradó részen városias települési térség nem jelölhető ki.

A terv vízgazdálkodási területként jelöli a település északnyugati határán húzódó Marcal folyót.

Az országos területfelhasználási térségeken belül az OTRT 12.§. (1) bekezdésében az alábbi térségi övezeteket hozta létre és megalkotta a rájuk vonatkozó szabályokat (OTRT 13.§. - 16.§.):

- Országos ökológiai hálózat övezete;
- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete;
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete;
- Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete;
- Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete;
- Kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület övezete;
- Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete;
- Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete;
- Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete;
- Együtt tervezhető térségek övezete;
- Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete.

A település területén az OTRT által meghatározott országos térségi övezetek közül az alábbi övezetek találhatók:

Országos ökológia hálózat övezete: Az országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória, illetve olyan övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

Az övezetben bányászati tevékenységet folytatni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával lehet.

Az országos ökológiai hálózat övezetét a kiemelt térségi és a megyei területrendezési tervekben magterület, ökológiai folyosó, valamint puffertérlet övezetbe kell sorolni.

Az új Országos ökológiai hálózatot jelöltük a település rendezési tervében, s ezzel egyidejűleg érvényesítettük az övezetre vonatkozó törvényi előírásokat. A területen gyepterület, természetközeli terület és a település keleti oldalán erdő került kijelölésre.

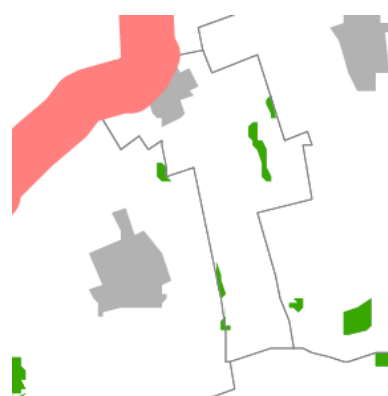
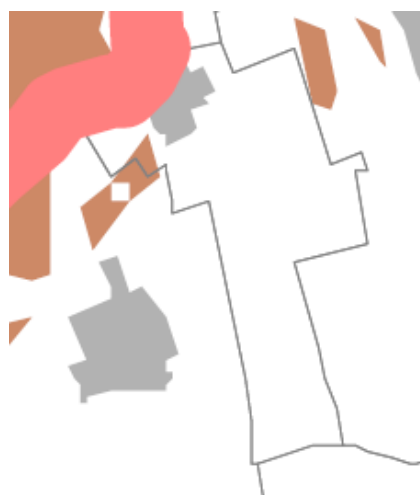
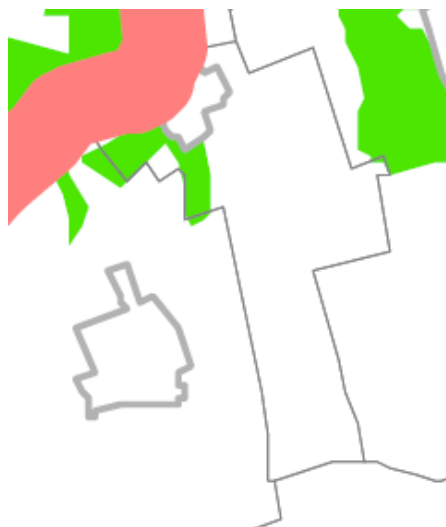
Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete: Az övezetben beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában, a külön jogszabályban meghatározott területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

Az OTRT kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetébe sorolt területet a szabályozási terv szántóterületként jelöli.

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete: Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetében beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában, a külön jogszabályban meghatározott területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

Az övezetben külszíni bányatelek megállapítása, illetve bányászati tevékenység engedélyezése a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehetséges.

Az OTRT kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetébe sorolt területeit a szabályozási terv erdőterületként jelöli.

Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete: Az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória jelölhető ki, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

Az övezetbe tartozó település településszerkezeti tervében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, továbbá helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében csak olyan építési övezet és övezet hozható létre, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

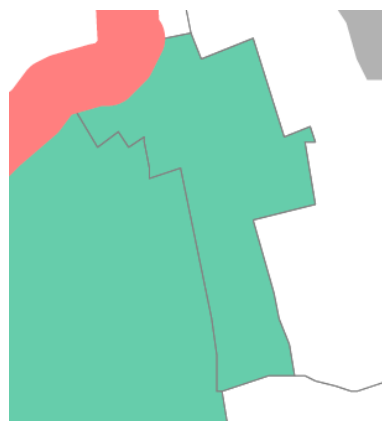
Az építési övezetre vagy övezetre vonatkozóan meg kell határozni az ott elhelyezett építmények tájba illesztésére vonatkozó szabályokat, ennek ellenőrzéséhez a tájképet jelentősen megváltoztató építmények terveihez külön jogszabályban meghatározott látványtervet is kell készíteni.

Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a tájképvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával - beleértve a felszín alatti vonalvezetést is - kell elhelyezni.

A tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó előírások tartalmát beépítettük a külterületi övezetek szabályozási előírásaiba.

Általános mezőgazdasági terület övezetben az engedélyeztetésre benyújtott tervdokumentációnak látványtervet is tartalmaznia kell 500 m²-t meghaladó épület építése esetén.

1.2.2. VESZPRÉM MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

A megye szerkezeti terve meghatározza a megyei területfelhasználás rendszerét, a településrendszer térbeli rendjét, a műszaki infrastrukturális hálózatok és építmények helyét, valamint ezek összefüggéseit.

A rendelet célja a megye területén az érintett települési önkormányzatok, szakmai, gazdasági és társadalmi szervezetek egyetértésével a területrendezési tervben foglaltaknak megfelelően a területrendezés alapvető feladatainak és szabályainak megállapítása, a megye egyes térségeiben a területfelhasználás feltételeinek és a műszaki infrastrukturális hálózatok térbeli rendjének meghatározása, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti és kulturális adottságok megőrzésére és védelmére.

A megyei terv az OTRT módosítása előtt került jóváhagyásra, ezért nem kizárt a két térségi terv ellentmondása.

A megyei terv készítése során létrehozták a készítés idején hatályos országos térségi területfelhasználási kategóriáknak megfelelően a megyei területfelhasználási kategóriákat, amelyek legalább 50 ha területű térségek:

- a) erdőgazdálkodási térség,
- b) belterjes mezőgazdasági térség,
- c) külterjes hasznosítású mezőgazdasági térség,
- d) vízgazdálkodási térség,
- e) városias települési térség,
- f) hagyományosan vidéki települési térség,
- g) építmények által igénybe vett térség.

A megyei területrendezési terv szerkezeti terve a község területén, külterjes hasznosítású mezőgazdasági térséget, hagyományosan vidéki települési térséget és vízgazdálkodási térséget jelöl.

A megyei terv a településen külterjes hasznosítású mezőgazdasági térséget határoz meg, mely területet legalább 75%-ban mezőgazdasági terület kategóriába kell sorolni. A mezőgazdasági területeken belül a szántók mellett találhatóak gyepterületek is - a település nyugati részén. A településrendezési terv új erdő- és természetközeli területek kijelölésével, vízfolyások, tervezett tavak vízgazdálkodási területként való szabályozásával a megyei tervnél kevesebb mezőgazdasági területet szabályozott, azonban így is megfelel a megyei terv támasztotta követelményeknek.

Megyei terv	Településrendezési terv	%	Megjegyzés
Zalameggyes mezőgazd-i térség 241 ha	Zalameggyes mezőgazd-i terület 196ha	81	megfelel

A település belterülete és közvetlen környezete a hagyományosan vidéki települési térségbe tartozik, amely a megyei terv szerint nagyvárosias lakóterület kivételével bármely települési területfelhasználási egységbe sorolható, OTRT szerint vegyes területfelhasználási egységbe nem sorolható. Ezen előírásoknak a település rendezési terve megfelel.

A terv vízgazdálkodási térségként jelöli a település északnyugati határában húzódó Marcal folyót. Ezen túl vízgazdálkodási területként szabályoztuk a folyóba torkolló vízvezető csatornát. A vízgazdálkodási térséget legalább 90%-ban vízgazdálkodási terület kategóriába kell sorolni, a fennmaradó részen beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. A településrendezési terv ezen előírásokat teljesíti.

A terv megerősíti a Zalameggyesen áthaladó 73171.sz. országos mellékutat, mely Rigács és Tüskevár között köti össze a 8.sz és a 84.sz. országos főutat.

Zalameggyes térségi jelentőségű ivóvízellátó- és szennyvíztisztító rendszerhez tartozó település.

A megyei tervben jelölt közlekedési és egyéb infrastruktúra elemeket a településrendezési terv tartalmazza.

A település közigazgatási területén a Megyei Terv által meghatározott térségi övezetek közül az alábbi övezetek találhatók:

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete

A kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozik a belterület kivételével a település teljes területe.

A megyei terv kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetének tartalmát a külterületi övezetek szabályozása során figyelembe vettük.

Természeti terület övezete

Természeti terület övezetben új külszíni művelésű bánya nem nyitható.

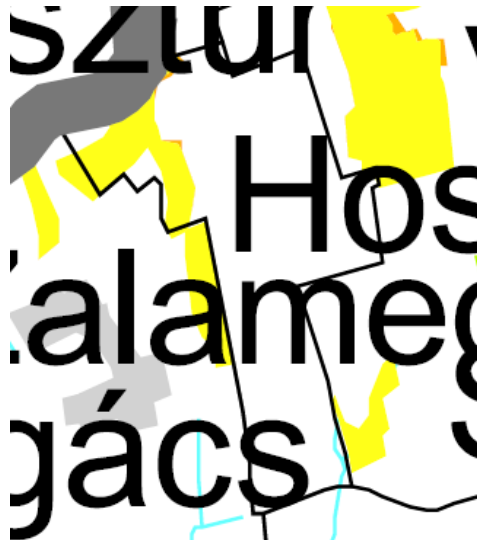
Természeti terület övezetébe tartoznak a település belterületétől nyugatra található területek.

Ökológiai (zöld) folyosó övezete

Az ökológiai (zöld) folyosó övezete nem minősíthető beépítésre szánt területté.

Az övezetbe a természeti terület övezetéhez kapcsolódó két kisebb folt tartozik.

A védett természeti területekre vonatkozó, a megyei terven szereplő szabályozást tartalmazza a településrendezési terv, s ezzel összhangban került kialakításra a település területfelhasználása.

Tájképvédelmi terület övezete

A tájképvédelmi terület övezetben a tájképet jelentősen megváltoztató építmények terveihez külön jogszabályban meghatározott látványtervet kell készíteni.

Az övezetbe tartozó település helyi építési szabályzatának és szabályozási tervének a tájképet zavaró építmények és területfelhasználási módok tilalmára, illetve az építmények tájba illesztésére vonatkozó szabályokat is tartalmaznia kell.

Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

Tájképvédelmi terület övezetébe tartoznak a település keleti és déli részei.

A megyei terv tájképvédelmi övezetének tartalmát beépítettük a külterületi övezetek szabályozási előírásaiba.

Általános mezőgazdasági terület övezetben az engedélyeztetésre benyújtott tervdokumentációnak - 500 m²-t meghaladó épület építése - esetén látványtervet is tartalmaznia kell.

Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete

A térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezetben regionális hulladéklerakó hely csak külön jogszabályokban meghatározott vizsgálatok és az országos, illetve területi hulladékgazdálkodási tervek alapján helyezhető el.

A térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezetbe tartozik Zalameggyes déli és keleti határánál egy-egy folt.

Térségi hulladéklerakóhely kijelölését a tervezés során a település nem kezdeményezte.

1.3. REGIONÁLIS KAPCSOLATOK

1.3.1. FÖLDRAJZI ELHELYEZKEDÉS, KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK

Zalameggyes Veszprém megye nyugati részén - Vas megyéhez közel -, a Marcal folyó mellett fekvő település. Zalameggyest Rigáccsal és Hosztóttal a 73171.sz. mellékút köti össze.

Zalameggyes szomszédos települései: Nemeskeresztúr, Zalaszegvár, Hosztót, Ukk és Rigács. A település Veszprémtől 47 km-re, a kistérségi központ Sümegtől 13 km-re esik. A körjegyzőségi központ, Ukk csak közvetve, Rigácson keresztül közúton érhető el.

A települést jellemzően távolsági busszal lehet megközelíteni, ám a közelben halad el a Celldömölk-Sümeg-Tapolca vasútvonal is. Vasútállomás a szomszédos Rigácson található, továbbá Ukkon. Ukknál vasúti csomópont található, innen Celldömölkre és Tapolcára bő fél óra alatt, és Zalaegerszegre is egy órán belül eljuthatunk.

A település közlekedési kapcsolatait nagyban meghatározza a földrajzi elhelyezkedése. A térség aprófalvas településeihez nem vezetnek országos útvonalak, a falvakat keskeny, rossz minőségű utak kötik össze. Ezt némiképp ellensúlyozza az a tény, hogy a közelben húzódik a 84.sz. főút, amely megteremti a kapcsolatot Balaton és Sopron irányába.

1.3.2. IGAZGATÁSI, SZOCIÁLIS ELLÁTÁSI, OKTATÁSI KAPCSOLATOK

Zalameggyes Rigács és Ukk községekkel alkot körjegyzőséget, Ukk székhellyel.

Zalameggyesen a lakosság alacsony létszáma miatt nem található oktatási intézmény, a település további 7 településsel tart fenn óvoda- és iskolatársulást. Az alapfokú egészségügyi ellátás megoldott, heti egyszeri rendeléssel.

A falu életében fontos szerepet játszik a térségben található egyetlen város, Sümeg. A város ellátja a magasabb fokú oktatási, szociális és egészségügyi funkciókat, ám fontos a munkahelyi ingázás szempontjából is. Sümeg mellett nagyobb szerepet kap még a térségben Ukk és Jánosháza.

A település a Sümegi kistérség tagja, ahová további 20 település tartozik. Ez a 21 település tagja a Sümeg Térségi Marcal Forrásvidék nevű Leader csoportnak is.

1.3.3. REGIONÁLIS SZERKEZETI KAPCSOLATOK

Térségi szempontból Zalameggyes a 84.sz. főút mellett fekvő kicsi falu, mely várhatóan a jövőben sem fog nagyobb szerepet kapni. A térség aprófalvas jellegét tekintve viszont megállapítható, hogy míg a falvak önmagukban nem képesek megállni a lábukon, addig összefogva, egy-egy nagyobb település (esetleg Sümeg) vezetésével hosszú távon is fennmaradhatnak, fejlődhetnek. Mindemellett Ukk megerősödése a közvetlen környezetére - köztük Zalameggyesre is - jó hatással lehet.

Zalameggyesnek - a településfejlesztési koncepcióval összhangban - törekednie kell a környező településekkel és Sümeggel való jó kapcsolatra. Mindemellett hozzá kell járulnia a térségi munkaviszonyok javulásához, hogy a térséggel egyetemben vonzóvá válhasson.

A település határain túlmutató szerkezeti jelentőségű kapcsolatok: fontos az összhang a környező településekkel (tájföldrajzi, tájszerkezeti, infrastrukturális, gazdasági, turisztikai, kulturális szempontból).

Közlekedési kapcsolatok

- Kapcsolódás a 84.sz. főúthoz
(A település észak-déli kapcsolatai, valamint a Balatoni kapcsolat erősítésére.)
- Kapcsolódás közvetve a 8.sz. főúthoz
(A település nyugat-keleti kapcsolatai miatt.)
- Infrastrukturális és tájszerkezeti kapcsolat Rigáccsal, Hosztóttal és a környező falvakkal.

Igazgatási kapcsolat

- Szoros körjegyzőségi és társulási együttműködés Ukkal és Rigáccsal
- Kapcsolódás a térség központjához, Sümeghez (oktatási, egészségügyi, gazdasági funkciók)
- LEADER

Tájszerkezeti egységek kapcsolata

- Védett és ökológiailag fontos területek a Marcal mentén (északi irányba)
- Összefüggő szántóterületek Rigács, Ukk és Hosztót szántóterületeivel

1.4. IGAZGATÁSI HATÁR, BELTERÜLET HATÁR MÓDOSÍTÁS

A szerkezeti terv nem javasolja a településen az igazgatási határ módosítását.

A szerkezeti terv a belterülethatár módosítását javasolja: a település keleti határánál, a 73171.sz. úttól délre fekvő szántóterületek (016/23 hrsz.) belterületbe vonásával.

1.5. TELEPÜLÉS SZERKEZETE

A település jelenlegi szerkezetének és további fejlődésének legmeghatározóbb vonalas elemei:

- 73171.sz. bekötőút
- Települést észak-dél irányban átszelő csatorna
- Marcal folyó partvonal
- Külterületi földutak, fasorok

Szerkezeti jelentőségű területhasználati jellemzők:

- Lakóterületek túlnyomó többsége a belterületen
- Mezőgazdasági területek (szántók) túlsúlya a település külterületén
- Természetközeli területek a Marcalba torkolló csatorna mentén
- Gyepterületek a Marcal mentén
- Kis kiterjedésű erdőfoltok elszórva a település déli és keleti részein

Új vonalas szerkezeti elemek:

- Fasorok, védőfásítások
- Településközi kerékpárút Rigács (-Ukk) irányába

Új szerkezeti jelentőségű területhasználati jellemzők:

- Kereskedelmi, szolgáltató terület a belterület déli részén
- Új lakóterületek az Ady Endre utca mentén a belterület bővítésével
- Zöldterület-közkert kijelölése az evangélikus templom mellett
- Erdőterületek arányának növelése
- Bozótos- és parlagterületek szántóföldi területbe vonása

A településrendezési terv célja, hogy az egyes tájhasználati formák, településrészek, közlekedési és egyéb infrastrukturális elemek egymással összhangban fejlődjenek. A fejlesztési területek kijelölése a településfejlesztési koncepcióval összhangban készül.

Zalameggyes tájszerkezetét elsősorban földrajzi fekvése, természeti adottságai határozzák meg. A település területére a hullámszerű felszín, a nagy kiterjedésű szántók a jellemzők - megjegyezve, hogy a kis kiterjedése miatt a területet környezetével való összefüggésében kellene vizsgálni. S bár a termőföldek minősége csupán közepes, gyepterületeket csak a Marcal melletti mélyebb fekvésű területeken találunk, erdőket pedig - védelmi célból - kisebb foltokban a szántóföldek közé ékelődve. A Marcaltól délre folyó csatorna mentén nagyobb összefüggő természetközeli nádas és gyepek találhatók.

A tájszerkezet kialakításánál a hosszú távú szempontok dominálnak, a település érdeke a fenntartható tájhasználat. Zalameggyesen kívánatos a meglévő tájszerkezet mozaikosabbá tétele, a szántóföldek erdősávokkal, fasorokkal történő tagolása a településszerkezeti terven jelölt helyeken.

Nagy hangsúlyt kell fektetni a Marcal melletti természetközeli területek megőrzésére, hiszen az ott található nádas és ösziepek élőhelyeül szolgálnak a növény- és állatvilág különböző egyedeinek. Fajgazdagságuk, magas biodiverzitásuk révén olyan ökológiai értéket képviselnek, melynek megőrzése hosszabb távon is kiemelt feladat.

Jelentős szerkezeti elem a belterületről keletre kijelölt kertés mezőgazdasági területek, mely területeken a településfejlesztési koncepcióval összhangban a község önellátását és a foglalkoztatást biztosító termelési tevékenységet lehet végezni.

Zalameggyes településszerkezete már a XVIII.sz. végére kialakult, az azóta eltelt időben a településszövet sűrűsödött. Utcaszerkezetének fő eleme a 73171.sz. út belterületi szakasza, melyhez két másik lakóút csatlakozik. A belterület majdnem egésze falusias lakóterület, mely alól csak a település nyugati részén, újonnan kijelölt kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek jelentenek kivételt.

További területek beépítésre szánt kijelölése csak a helyi igények és a jelenlegi településszerkezeti jellemzők figyelembe vételével lehetséges:

- a belterületi határ módosításával (önkormányzati tulajdonú szántóterületek belterületbe vonásával) fejlesztési területként új falusias lakóterület,
- új kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület a település délnyugati határa mellett.

Az evangélikus templom melletti zöldfelület új közparkként lett kijelölve.

1.6. TERÜLETHASZNÁLAT

1.6.1. LAKÓTERÜLET

A **település** lakóterületének legnagyobb részét ***falusias lakóterületként*** szabályoztuk. Falusias lakóterületen oldalhatáron álló beépítést ír elő a terv, a megengedett beépítettség 30%-os, a maximális építménymagasság jellemzően 4,5 m-es.

Új falusias lakóterületek:

- o a belterülethatár módosításával (szántóterületek belterületbe vonásával) került kijelölésre a település keleti részén, a 73171.sz. út melletti önkormányzati ingatlan (016/23 hrsz) felosztásával (0,8 ha és kb. 6 lakótelek)

A település lakóterületen további építési lehetőséget a meglévő foghíjtelkek biztosítanak.

A meglévő lakóterületek esetében a Kossuth utca és a Jókai utca közötti területen hosszabb keskeny telkek alakultak ki. A Kossuth utcai ingatlanok megosztásával, s Jókai utca felőli megközelítésével lehet a falu közepén új lakóterületeket biztosítani. A Kossuth utca nyugati oldalán, valamint a Jókai utca keleti oldalán fekvő hasonló mélységű telkeknél új telkek kialakítása nem szükséges. Ezeken a területeken a telkek utcafronttól számított 60 m mély részén engedélyezett csak építmények építése, és a beépítési százalék számításakor is kizárólag a telek beépíthető része vehető számításba.

A falusias lakóterület építési övezet területén kizárólag magastetős, jellemzően az utcára merőleges gerincű épület építhető 37-42° közötti tetőhajlásszöggel.

Falusias lakóterületen állattartó épület építését a szabályozás lehetővé teszi.

1.6.2. GAZDASÁGI TERÜLETEK

Az övezetben csak a környezetét nem zavaró hatású tevékenység folytatható. A szabályozási terv legfeljebb 30%-os beépítettség és legfeljebb 6,0 m építménymagassággal, szabadonálló módon engedélyezi a beépíthetőséget.

A szabályozás során kiemelt figyelmet fordítottunk a telephelyek tájképi megjelenésére, és telken belüli fásítást írtunk elő. A nagyobb területű gazdasági területek esetében az építési engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell kertépítészeti tervet.

Új kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület:

- a település délnyugati határánál található 62 hrsz.-ú terület (kb. 1,3 ha).

2. KÖRNYEZETALAKÍTÁSI JAVASLAT

2.1. TÁJSZERKEZET

Egy település tájszerkezetét főleg a domborzati és egyéb természeti adottságokból adódó területhasználati foltok, valamint az azokat összekötő, elválasztó vagy átszelő vonalas elemek alakítják. Zalameggyes esetében a falu kis kiterjedése miatt nehéz tájról beszélni, a tájat a település környezetével egyetemben kellene összefüggéseiben vizsgálni.

Zalameggyesen a domborzati viszonyok nem annyira meghatározóak, hiszen a település a Marcal-menti síkságon terül el. A táj szerkezetét ebből következően inkább a Marcal által befolyásolt vízháztartási viszonyok, az ebből fakadó területhasználatok formálják. A vonalas szerkezeti elemek nem befolyásolják jelentősen a tájszerkezetet, mivel a település északi-déli irányú elnyújtott alakját alig szabdalják fel vonalas infrastruktúra elemek. Kevés külterületi út található a községben, s a többi vonalas elem is ezek nyomvonalát követi.

A területhasználatok leginkább a terület természeti adottságaitól függenek, úgymint a talajok minősége és a terület vízháztartása. Ennek következtében a település keleti és déli részein - a Marcaltól távolabb - nagy kiterjedésű szántóterületek vannak, míg a folyóhoz közelebb eső, vízzel telített talajokon gyepeket találhatunk, melyeket kaszálással hasznosítanak. A területen nem található összefüggő erdő, csak a Marcalt és az utakat kíséri egy-egy facsoport, erdőfolt. Jelentős elemek továbbá a külterület keleti részén található védelmi erdősávok.

A vonalas tájformáló elemek között beszélhetünk természetes és mesterséges tájformáló elemekről. Zalameggyes esetében csak kevés a természetes tájformáló elem, ide tartoznak az út menti fasorok, valamint a Marcal folyó, ami észak felől érinti a település határát. A területre jellemzőbbek a mesterséges tájformáló elemek. Ezek közé kell sorolni a Marcalba torkolló vízelvezető árkokat és a külterületi utakat.

Korábban fontos tájképformáló elem volt az Aranykalász Tsz külterületi majorja, ám a rendszerváltás környékén felhagyták a telephelyet, s mára csak az épületromok találhatók a helyén.

A tájszerkezet kialakításánál elsődleges volt a jelenlegi tájhasználat mozaikosabbá tájszerkezetűvé formálása.

2.2. TÁJHASZNÁLAT

A település területén a területhasználati javaslat készítése során alapvetően a vizsgálat megállapításaira támaszkodtunk. Elsődlegesen a meglévő használatokhoz alkalmazkodó területfelhasználás, valamint egy-egy terület változásáról felállítható tendenciák szerinti területhasználat megtalálása volt a cél.

Zalameggyesen a tájhasználatban csak kisebb eltérések mutatkoznak, így a tájhasználat leírásánál a külterületet egy egységként jellemezzük területfelhasználási egységekként.

2.2.1. ZÖLDTERÜLETEK, ZÖLDFELÜLETEK

Zalameggyesen a környezetminőség javítása érdekében közkertté fejlesztendő zöldfelület került kijelölésre.

Közkertté fejlesztendő meglévő zöldfelületek:

- a belterület keleti részén, az Ady Endre utcában az evangélikus templom mellett található terület (45 hrsz).

Mivel a terület a belterület határán található nyeles telek, mely a templommal egy egységet alkot, ezért jelöltük ki közkertnek.

A település szerkezetében az utak mentén számos helyen található az utakat kísérő néhány m² alapterületű zöldfelület. Ezek a zöldfelületek karakteres elemei a településnek, ezeket kertépítészeti eszközökkel rendezni kell.

A Zkk jellel szabályozott zöldterületek területét legalább 75%-ban növényzettel fedetten kell kialakítani és fenntartani. A Zkk jelű zöldterületen épület nem helyezhető el.

2.2.2. ERDŐTERÜLETEK

Erdőnek a fás növényekből és társult élőlényekből kialakult életközösséget tekintjük annak talajával együtt. Erdőterületnek minősül az erdő által elfoglalt 1500 m² vagy annál nagyobb kiterjedésű földterület a benne található nyiladékkal együtt, valamint az erdőtelepítésre tervezett területek.

Az erdőterületek alapvető jelentőségük az élővilág megőrzése és a települési környezet minősége szempontjából, valamint elsődleges fontosságúak tájeshatárak szempontból a maradék táji értékek és turisztikai vonzerő megtartása céljából.

Zalameggyes területén az erdők csekély aránya, s a monokultúras szántóföldek nagy kiterjedése mindenképpen megkívánják az erdőterületek mértékének növelését, melynek következtében a kedvezőtlen környezeti hatások csökkenthetőek, s kedvezőbb ökológiai állapot érhető el.

A szabályozási terv gazdasági és védelmi célú erdőterületeket határoz meg. A meglévő, rendkívül kis kiterjedésű erdőfoltok mellett a településrendezési terv további védelmi erdősávokat jelöl ki - elsősorban a talajok védelme és a tájképi megjelenés miatt. Az erdőterületek kijelölése összhangban van az OTÉK-ban, illetve a megyei területrendezési tervben kijelölt területfelhasználási kategóriáknak, illetve övezeti paramétereknek.

Védelmi célú fasorok, erdősávok kerültek kijelölésre a jelentősebb földutak és vízfolyások mentén. A fasorokba, erdőkbe honos, tájra jellemző fajokot kell telepíteni.

2.2.3. MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK

A mezőgazdasági területek a növénytermesztés és az állattenyésztés, továbbá az ezekkel kapcsolatos termékfeldolgozás és tárolás építményei elhelyezésére szolgáló területek.

Zalameggyest - mint a Marcal öntésvölgyében fekvő települést - a Marcal közelsége és a domborzat enyhe hullámsága következtében a szántó- és gyepterületek mezőgazdasági művelés jellemzi. Mindez a külterületi tájhasználatban igen jól tükröződik, hiszen a település közigazgatási területének több mint 85%-a, a külterületének pedig 90%-a szántó illetve gyepterület. A földek változó minőségűek: a jó talajadottságokkal rendelkező területeken több helyen igen magas a talajvízszint, melynek következtében a termőképességük korlátozott. A mezőgazdasági művelés alatt álló területek a rigácsi telephelyű Aranykálász Mezőgazdasági Termelőszövetkezet használatában vannak.

A településen általános mezőgazdasági terület és kertes mezőgazdasági terület került kijelölésre.

Általános mezőgazdasági terület - szántó

A termőföldeken többnyire gabonát termesztenek, mellette nagyobb területen foglalkoznak lucernatermesztéssel is. A szántóföldeket intenzíven művelik, a területre a nagytajlás, monokultúras művelés a jellemző. A szántók minősége jellemzően a belterülettel déli-keleti irányban határolt jónak, távolabb közepes minőségűek.

Az általános mezőgazdasági terület - szántóterülethez tartoznak a jelenlegi szántóföldi műveléssel hasznosított területek. A közepesen gyengébb minőségű szántóterületek következtében a szerkezeti terv csökkenti a szántó műveléssel hasznosított területeket, és a szántók egy részén védelmi erdő, míg egy másik részén - a településfejlesztési koncepcióval összhangban - kertes mezőgazdasági övezetet jelöl ki.

A terv általános mezőgazdasági területen önálló lakóépület építését nem engedélyezi, lakóépület csak gazdasági épület megléte esetén létesíthető. Lakóépület esetén a legnagyobb építménymagasság nem haladhatja meg a 4,5 m-t, míg gazdasági épület legfeljebb 6,0 m magas lehet.

A terv engedélyezi birtokközpont kialakítását, ezáltal az OTÉK szerinti intenzívebb beépítést. Amennyiben a mezőgazdasági birtoktest legalább 40 ha összterületű, úgy a birtokközpontként beépíthető telek területe legalább 1 ha nagyságú, s a beépítettség legfeljebb 10% lehet.

Általános mezőgazdasági terület - gyepterület

A szántók mellett fontos tájhasználati forma. A gyepterületek a közigazgatási terület 6%-át foglalják el, többnyire a Marcal közvetlen közelében, a belterülettől nyugatra. Környékbeli állattartás híján a gyepeket kaszálóként használják. A gyepterületek korábban nagyobb területet foglaltak el, ám - használat híján - egy részüket ma már a nád vette át.

A gyepterületek tájképi, ökológiai és a környezetkímélő gazdálkodás szempontjából egyaránt megőrzendők.

A meglévők mellett a szerkezeti terv nem jelöl ki új gyepterületeket.

Az általános mezőgazdasági terület - gyepterületen a terv lakóépület építését egyáltalán nem engedélyezi, míg gazdasági épület legalább 5 ha-os területen legfeljebb 6,0 m-es építménymagassággal elhelyezhető.

Általános mezőgazdasági terület

A terv azokat a gyengébb termőképességű - jelenleg szántóföldi műveléssel hasznosított - területeket jelölte általános mezőgazdasági területként, melyeken mind szántó, mind gyepterülethasználat elképzelhető. Ezek a területek Zalameggyes keleti és déli részein fekszenek.

Általános mezőgazdasági területen önálló lakóépület nem építhető, építése csak gazdasági épület megléte esetén engedélyezhető. Lakóépület legfeljebb 4,5 m építménymagassággal, gazdasági épület legfeljebb 6,0 m építménymagassággal létesíthető.

Kertes mezőgazdasági terület

Kertes mezőgazdasági területet jelöl ki a szerkezeti terv a település belterületétől keletre, összhangban a településfejlesztési koncepcióval. A területen elsősorban nem ártermelő, hanem kisüzemi jellegű kertészeti tevékenység végezhető.

Kertes mezőgazdasági területen építmény nem helyezhető el.

2.2.4. VÍZGAZDÁLKODÁSI TERÜLET

Vízgazdálkodási terület a vízmeder és az ivóvíznyerő helyek területe, ahol a vízgazdálkodással, vízkárelhárítással, horgászattal, öntözéssel összefüggő építmények alakíthatók ki.

Zalameggyes természetes vízfolyása a települést északon határoló Marcal-folyó. Ebbe torkollik a belterülettől nyugatra található mesterséges árok, mely a terület vízelvezetését szolgálja. A vízfolyások mentén található erdő és nádas nagy ökológiai jelentőséggel bír az itt található magasabb számú növény- és állatpopulációk miatt.

A terv további vízgazdálkodási területeket nem jelöl ki.

2.2.5. KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK

A település területén korábban egyedi funkció meghatározással kijelölt, vagy a jelenlegi egyedi használatú, nagykiterjedésű, alacsony beépítettségű területek jellemzően **különleges beépítésre nem szánt területfelhasználási egységbe** kerültek. Ilyen területfelhasználási egységbe került a községi **temető** területe egyedi előírásokkal.

Az övezetben a telkek beépítése szabadonálló módon, 2%-os beépítettséggel, 4,5 méteres építménymagassággal engedélyezett - temető övezetében harangtorony építése esetén a legnagyobb építménymagasság +3 méterrel túlléphető.

2.2.6. TERMÉSZETKÖZELI TERÜLETEK

Természetközeli területek azok az ember által kevésbé alakított mocsarak, nádasok, karsztbokorerdők, sziklás területek és ősgyepek, melyeken épület el nem helyezhető.

Zalameggyesen természetközeli terület a település külterületén található csatorna mentén fekvő nádas és gyepterületeken került kijelölésre.

Az övezetben építmény elhelyezése tilos.

2.3. BIOLÓGIAI AKTIVITÁSÉRTÉK VÁLTOZÁSA

Biológiai aktivitásérték: egy adott területen a jellemző növényzetnek a település ökológiai állapotára és az emberek egészségi állapotára kifejtett hatását mutató érték.

		Biol. akt. érték
Meglévő funkció	Szántó	3
Terület	0,15 ha	0,4
Tervezett funkció	Zöldterület – 3 ha alatt	6
Terület	0,15 ha	0,9
Biológiai aktivitás érték változás		+0,5
		Biol. akt. érték
Meglévő funkció	Egyszintű (gyepszintű) növényzet	5
Terület	1,28 ha	6,4
Tervezett funkció	Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület	0,3
Terület	1,28 ha	0,4
Biológiai aktivitás érték változás		-6
		Biol. akt. érték
Meglévő funkció	Szántó	3
Terület	0,82 ha	2,5
Tervezett funkció	Falusias lakó	2,5
Terület	0,82 ha	2
Biológiai aktivitás érték változás		-0,5
		Biol. akt. érték
Meglévő funkció	Szántó	3
Terület	2,91 ha	8,7
Tervezett funkció	Szőlő, gyümölcsös, kert	6
Terület	2,91 ha	17,5
Biológiai aktivitás érték változás		+8,8
		Biol. akt. érték
Meglévő funkció	Szántó	3
Terület	3,13 ha	9,4
Tervezett funkció	Védelmi rendeltetésű erdő	9
Terület	3,13 ha	28,2
Biológiai aktivitás érték változás		+18,8
		Biol. akt. érték
Meglévő funkció	Ligetesen fásodott, bokorfás, cserjés-bozótos terület	6
Terület	0,4 ha	2,4
Tervezett funkció	Gazdasági rendeltetésű erdő	6
Terület	0,4 ha	2,4
Biológiai aktivitás érték változás		0
		Biol. akt. érték
Meglévő funkció	Egyszintű (gyepszintű) növényzet	5
Terület	0,71 ha	3,6
Tervezett funkció	Védelmi rendeltetésű erdő	9
Terület	0,71 ha	6,4
Biológiai aktivitás érték változás		+2,8
		Biol. akt. érték
Meglévő funkció	Egyszintű (gyepszintű) növényzet	5
Terület	0,66 ha	3,3

Tervezett funkció	Szántó	3
Terület	0,66 ha	2
Biológiai aktivitás érték változás		-1,3
		Biol. akt. érték
Meglévő funkció	Védelmi rendeltetésű erdő	9
Terület	0,05 ha	0,45
Tervezett funkció	Szántó	3
Terület	0,05 ha	0,15
Biológiai aktivitás érték változás		-0,3
Biológiai aktivitás érték változás összesen		+ 22,8

A táblázatból kiolvasható, hogy a tervben szereplő változások hatására a település területén a biológiai aktivitás nőtt.

2.4. KÖRNYEZETVÉDELMI JAVASLAT

Zalameggyes környezeti állapota megfelelőnek mondható. A település közigazgatási területén nem található a környezetet szennyező üzem, valamint a közlekedésből adódó zaj- és porszennyezés is csekély mértékű. Problémát jelent ezzel szemben, hogy a településen nincs kiépítve a szennyvízcsatorna-hálózat, emellett a mezőgazdasági munkák intenzitása jelent időszakos szennyezőforrást.

2.4.1 A FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VÍZ-, TALAJVÉDELEM

A 27/2006. Kormányrendelet - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről - melléklete tartalmazza a nitrátérzékeny települések listáját. Zalameggyes ennek B részében, mint nitrátérzékeny település szerepel. Eppen ezért nagy hangsúlyt kell fektetni a fenntartható tájhasználatra, s a környezetkímélő mezőgazdálkodásra, a peszticidek visszafogott kibocsátására.

Zalameggyes területe a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet (a felszín alatti vizek védelméről) alapján, a 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet melléklete szerint szennyezés-érzékenységi szempontból az "érzékeny" kategóriába tartozik. *(A 219/2004. kormányrendelet szerint tilos a felszín alatti vizekbe közvetlenül bevezetni a rendelet szerinti kockázatos anyagokat, ill. az ilyen anyagot tartalmazó, vagy lebomlása során ilyen anyag keletkezéséhez vezető közvetlen anyagot, és közvetett bevezetése is engedélyköteles.)*

A felszín alatti vizek és a talaj szennyeződésének megakadályozása érdekében szükséges a településen a közműves szennyvíz-elvezetés teljes körű kiépítése, ennek megvalósulásáig a csatorna-hálózaton kívüli szennyvíztárolás felülvizsgálata, szükség esetén szankcionálása, és zárt rendszerű közműpótlók alkalmazása.

Az intenzív szántóföldi művelés során a talajba, és a vizekbe (felszíni/felszín alatti) jutó szennyezések csökkentése miatt a felszíni vizek szennyezettségének, valamint a vegyszerhasználatnak a felmérése és racionalizálása szükséges. Zalameggyesen jelenleg nem folyik állattartás, ám ennek felmerülése esetén az állattartás révén keletkezett trágyát kizárólag 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet alapján lehet elhelyezni.

A szélerózió esetleges káros hatásai fasorok, erdősávok telepítésével mérséklendők.

A vízerózió a területre nem jellemző a talaj jó vízelvezető rétegeinek köszönhetően. Mindemellett - ennek elkerülése érdekében - a megfelelő művelési módszereket kell alkalmazni.

A morfológiai viszonyok, valamint a földtani környezet alapján a szabályozás fontos szempontjai:

- Mélyfekvésű, magas talajvízállású területeken a beépítések tervezéséhez a talajvíz helyzetének, minőségének megállapítására talajmechanikai vizsgálatot tartunk célszerűnek.

Szennyvízkezelés

A település közüzemi ivóvízhálózattal rendelkezik, a vizet a zalagyömörői kútról kapja. Az ivóvízhálózat kiépítettsége 100%, az ivóvízhálózat fizikai állapota jó. A településen az ásott és fúrt kutak száma 35, amelyet öntözésre és az állatok itatására használnak. A település közigazgatási területe vízbázisvédelmi területet nem érint.

A település szennyvízhálózattal nem rendelkezik, így a szennyvízelvezetés és tisztítás jelenleg megoldatlan. A közműpótló gyűjtőmedencék nagy részének vízzárósága bizonytalan vagy nem megoldott, így gyakorlatilag szikkasztóként működik. Vízvédelmi szempontból végleges megoldást a csatornahálózat kiépítése, a szennyvízkibocsátók közcsatornára kötése és a szennyvíz tisztítása biztosítaná.

A terület földrajzi fekvéséből adódóan a talajok nagy része a Marcal hordalékaiból épül fel. Ezek egy része kavicsos, másik része homokos összetételű, melyek jó vízáteresztő képességűek. Ennek következtében mind a felszíni, mind a felszín alatti vizek érzékenyek a felszíni szennyezésekre, és a jelenlegi szennyvízelhelyezési gyakorlat folytatásával hosszú távon jelentősen sérülhetnek.

2.4.2. LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM

A légszennyezettség csak kisebb mértékben a közlekedésből, inkább a lakosság téli fűtéséből és a mezőgazdasági munkákból adódó porszennyezésből származik. Jelentősebb szennyezőforrás nem található a település közvetlen környezetében, távolabb ilyen a 84.sz. főút, de ennek hatása nem számottevő.

A településen diffúz légszennyezést jelent a fűtésből származó szennyező-anyag kibocsátás, ami főleg a téli hónapokra koncentrálódik. A levegőtisztaság védelme érdekében ösztönözni kell a gázhálózatra való rácsatlakozások arányának növelését, illetve támogatni kell az alternatív fűtési módokat.

A (nyári) mezőgazdasági munkák során megnövekedő porterhelés megakadályozására ajánlott a dűlőutak szélére fasorokat, erdősávokat telepíteni.

A pollenkoncentráció csökkentése érdekében szükséges az utak és árkok szélének, valamint a paragon hagyott mezőgazdasági területek rendszeres kaszálása kül- és belterületen egyaránt.

A település légszennyezettségi állapotáról mérési adatok nem állnak rendelkezésre. A felsorolt adottságok alapján joggal feltételezhető, hogy a légszennyezettség Zalameggyes község közigazgatási területén a 14/2001 (V.5.) KÖM - EÜM - FVM együttes rendelet szerinti egészségügyi és ökológiai határértéket nem haladja meg.

2.4.3. HULLADÉKKEZELÉS

A hulladék gyűjtésével, ártalmatlanításával kapcsolatos tevékenységet a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény szerint kell végezni, mely a környezetvédelemről szóló törvénnyel összhangban meghatározza a hulladékgazdálkodás alapelveit.

Zalameggyes területén kommunális hulladéklerakó nem működik. A háztartásokban keletkezett kommunális hulladék gyűjtését és elszállítását a Remondis Kft. végzi heti rendszerességgel. A hulladék elhelyezése a tapolcai hulladéklerakóba történik. A településen szelektív hulladékgyűjtés nem megoldott.

Zalameggyes nem rendelkezik szennyvízcsatorna-hálózattal. A folyékony hulladékot a háztartásokból a lakosok szállítatják el.

A település területén illegális, illetve felhagyott hulladéklerakó időnként található, ezek felszámolását az önkormányzat időről időre elvégzi. Felszámolásuk elsősorban környezetvédelmi, illetve esztétikai szempontból szükséges.

A hulladékkezelést a jövőben az érintett kormányrendeletekben, illetve a község környezetvédelmi programjában, hulladékkezelési tervében rögzítettek szerint kell végezni.

2.4.4. ZAJ- ÉS REZGÉSVÉDELEM

Zalameggyesen halad át a 73171.sz. mellékút, melynek átmenő forgalma és az ebből eredő zajterhelés a 84-es főút közelsége miatt nyáron jelentősen növekedhet. Forgalomszámlálási adatok hiányában a zajterhelés mértékét számítással határozták meg, melynek eredményeként a számított A-hangnyomásszint mind a nappali, mind az éjjeli határértéket kis mértékben meghaladja. Tekintettel arra, hogy a terhelés csak rövid időszakokra növekszik meg, és a forgalom alapvetően nem számottevő, a zajterhelés így nem okoz kiemelt problémát.

A közlekedésből származó zajterhelés elsősorban fasorok telepítésével csökkenthető. A rezgésterhelés mértéke települési területek közelében sebességkorlátozással csökkenthető.

A 27/2008 (XII.3.) KöM-EÜM rendelet 3. sz. melléklete alapján a közlekedésből származó zajterhelés felső értéke.

4. számú táblázat Közlekedési zajtól származó határértékek

	kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zaj		az országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól	
	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
Zajtól védendő terület				
Falusias lakóterület	55 dB	45 dB	60 dB	50 dB
Különleges terület - temető				
Gazdasági terület	65 dB	55 dB	65 dB	55 dB

A rendelet 1. számú melléklete üzemi létesítményektől származó zaj terhelési határértékeire vonatkozóan is tartalmaz adatokat. A tervezési területen az alábbi zajterhelési határértékek érvényesek:

5. számú táblázat Az üzemi létesítményektől származó zajterhelési határértékek:

Zajtól védendő terület	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
Falusias lakóterület	50 dB	40 dB
Gazdasági terület	60 dB	50 dB

2.5. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

2.5.1. HELYZETÉRTÉKELÉS - VIZSGÁLAT

A településrendezési terv, illetve e környezeti vizsgálat készítői 2009. július 21-én kelt előzetes tájékoztató levelükben kérték a Közép-dunántúli KTVF-t, hogy a tervezési területre vonatkozó mérési adatokat szíveskedjenek a tervezők számára átadni.

E hivataltól a tervezők visszajelzést 2009. augusztus 26-i keltezésű levélben kaptak, melyben az illetékes felügyelőség a környezeti értékelés tematikáját mind tartalom, mind részletezettség tekintetében megfelelőnek találta. Egyúttal tájékoztatta a tervezőket az egyes környezeti elemekkel kapcsolatos nyilvános adatokról. Mivel a tervezési terület zajterhelésére, a levegő minőségére illetve a porszennyezés mértékére vonatkozó adatokkal nem rendelkeztek, ezért a tervezők konkrét mérési adatokra nem hagyatkozhattak, a környezeti vizsgálat készítése során azokat figyelembe venni nem tudtuk. A Felügyelőség a természetvédelmi övezetek pontos térképi lehatárolásához javasolta megkeresni az illetékes nemzeti park igazgatóságot, illetve esetleges bányászati kérdésekkel kapcsolatban az illetékes bányakapitányságot.

Zalameggyes település alapadatai:

A település igazgatási területe:	256 ha
Belterület nagysága:	15 ha
Külterület nagysága:	241 ha
Lakosságszám:	56 fő

2.5.1.1. Földrajzi adottságok¹

Felszíni jellemzők

A település a Kisalföld nagytáj, Marcal-medence középtáj, Marcal-völgy kistájon található. A kistáj a Marcal völgyében húzódik, ennek következtében a település területe is viszonylag mélyen található: a tengerszint feletti 130-150 m magasságon fekszik.

A kistáj a Marcal-folyó völgyének, melyhez délnyugaton enyhén tagolt, löszös lejtőüledékes dombsági lejtő csatlakozik. A völgytalp többnyire jelenkori öntésszáppal, helyenként lápi és réti agyaggal van kitöltve. Helyenként a területeken tetemes kavicselőfordulások is vannak. Alattuk már csekély mélységben iszapos-agyagos-homokos pannóniai rétegek következnek, melyek között kevés a jó víztározó.

¹ Forrás: Magyarország kistájainak katasztere

Éghajlat

A Marcal-völgy kistáj déli része, ahova Zalameggyes is tartozik, mérsékeltén hűvös és mérsékeltén nedves éghajlatú. A napsütés évi összege 1950 és 2000 óra között váltakozik.

Az évi középhőmérséklet 9,5-10,0°C, a vegetációs időszakban ez az érték 16,0-16,4°C. Az év folyamán mintegy 181 napon át várható, hogy a napi átlaghőmérséklet 10 °C fölé emelkedik. A fagymentes napok április 12-14-től október 21-22-ig várhatóak, az évben mintegy 185-190 napon keresztül. Az abszolút maximum hőmérsékletek átlaga 33,0°C, a minimumoké -16,0°C.

A terület déli része közepesen csapadékos, évente körülbelül 700 mm csapadék várható. Ebből a vegetációs időszakban 430 mm hullik le. A tél folyamán átlagosan 36-38 napon keresztül borítja hó a talajt.

A területen az északi és a déli az uralkodó szélirány, az átlagos szélesség 2,5-3,0 m/s.

Vízrajz

A település területén található folyóvíz a Marcal, mely a település közigazgatási határán húzódik. Emellett van egy vízelvezető árok a területen, mely párhuzamosan fut a Zalameggyesről délnek tartó úttal, s végül a Marcalhoz csatlakozik. A Marcal vízháztartását - részben a hozzá kapcsolódó csatornák miatt - a mérsékelt lefolyás jellemzi.

A kisvizek fő időszaka az ősz, az árvizeké a kora nyár, a vízminőség II. osztályú.

A talajvíz mélysége 2 méter felett van, csapadékosabb években a felszínre kerülve belvízt okozhat. A talajvíz mennyisége eléri a 3 l/s.km²-t.

Kémiai jellege kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Keménysége 25-35 nk° közötti. Szulfáttartalma meghaladja a 60 mg/l-t.

Az intenzív mezőgazdasági termelés következtében a talajvíz nitrátosodik.

A rétegvíz mennyisége 1 l/s.km² körüli. Keménysége közepes, vastartalma nagy. Az artézi kutak száma kevés, vízhozama szűkös. A kutak mélysége 100 m feletti.

Élővilág

A település tájhasználatából adódóan a terület nyugati része - amely a Marcal ártere - jóval sokszínűbb, mint a keleti és déli szántóterületek. Az utóbbi helyeken rendkívül intenzív mezőgazdasági termelés folyik, amely az erdőterületek hiánya mellett a fő oka az alacsony biodiverzitásnak.

Florisztikai besorolás szerint a kistáj a Pannóniai flóratartomány Alföldi flóraidéke Kisalföldi flórajárásának és a Dunántúli-középhegység flóraidéke Bakonyvértesi flórajárásának a határán húzódik. A kistáj legelterjedtebb erdőtársulásait - amelyek a település területén a folyó mellett megtalálhatóak - az égerligetek, a tölgy-kőris-szil ligeterdők és a gyertyános kocsányos tölgyesek alkotják. Emellett bizonyos helyeken előfordulhatnak zombéksásosok, valamint magassásos és mészkőrűlő láprétek is. Itt elterjedtebb fajok a tavaszi hérics, a tüdőfű, az európai kunkor és a müge.

Talaj

A Marcal mellett a folyó hordalékán képződött lápos réti talajok a jellemzőek. Mechanikai összetételük vályog. Ennek, valamint a magas szerves anyag tartalomnak köszönhetően vízgazdálkodásuk nagyon kedvező, de termőképességüket a magas talajvízszint (70-100 cm) korlátozza.

A folyótól távolodva megjelennek először a réti csernozjom, majd az erdőtalajok. Ezek a talajok löszös vagy harmadidőszaki üledékeken képződtek. Mechanikai összetételük homokos vályog vagy vályog, ennek következtében a vízraktározó képességük gyengébb, mint a lápos réti talajoké. Termékenységük ellenben jó, így többségében szántóterületeként hasznosítják őket.

2.5.1.2. Környezeti állapot

A környezetvédelmi helyzetértékelést lásd bővebben az Alátámasztó munkarészek 2.4. fejezetében.

2.5.1.3. Természetvédelem

Országos védelem

Zalameggyesen védett természeti terület nem található, s nem érinti a Natura2000 hálózathoz tartozó európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület sem. Az évszázadok során átalakult tájhasználat következtében a természetes illetve a természetközeli területek visszaszorultak, a település legnagyobb részére a mezőgazdasági területhasználat a jellemző. Különösen fontos emiatt, hogy a 2/2002 (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet - az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról - Zalameggyes közigazgatási részének mintegy háromnegyedét Érzékeny Természeti Területként határozza meg. A településszerkezeti terven a területhasználatot ennek megfelelően kell figyelembe venni. A területen természetkímélő gazdálkodás feltételeit kell a szabályozással megteremteni.

Országos Területrendezési Tervben meghatározott Országos Ökológiai Hálózat

A település nyugati része az Országos Ökológiai Hálózat részét képezi. A 2008. június 9-én elfogadott 2008. évi L. törvény az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény módosításáról határozta meg az érvényes Országos Ökológiai Hálózatot.

1. § Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: OTvT.) 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

21. országos ökológiai hálózat: országos területrendezési tervben megállapított övezet, amelybe az országos jelentőségű természetes, illetve természetközeli területek és az azok között kapcsolatot teremtő ökológiai folyosók egységes, összefüggő rendszere tartozik, és amelynek részei a magterületek, az ökológiai folyosók és a pufferterületek,

14. § Az OTvT. 13. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

[Országos ökológiai hálózat övezete]

„13. § (1) Az országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória, illetve olyan övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az övezetben bányászati tevékenységet folytatni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával lehet.

(3) Az országos ökológiai hálózat övezetét a kiemelt térségi és a megyei területrendezési tervekben magterület, ökológiai folyosó, valamint pufferterület övezetbe kell sorolni.”

Tekintettel arra, hogy a törvény még csak egy éves, így a megyei terv felülvizsgálata, az ökológiai hálózat tagolása a megyei terven nem készülhetett el. A településrendezési tervben a Természetvédelmi Információs Rendszer adatai alapján került ábrázolásra az ökológiai folyosó övezete. (Magterület és pufferterület a település közigazgatási határán belül nem található.)

– Ökológiai folyosó területe

Ide tartoznak a Marcaltól délre tallálható természetközeli nádas- és gyepterületek.

Tájképvédelmi terület övezete

Zalameggyes közigazgatási területének mintegy háromnegyedét - a belterület és a település nyugati részének kivételével - sorolta a megyei terv tájképvédelmi övezetbe, amely övezet előírásait és irányelveit a szabályozás során figyelembe vettük.

Megyei területrendezési terv természetvédelmi övezetei

A megyei területrendezési terv természetvédelmi övezetei közül a települést a Természeti terület övezete, valamint az Ökológiai (zöld) folyosó övezete érinti.

- **Természeti terület övezete**
Természeti terület övezetébe tartoznak a Marcal és a Marcalba futó árok melletti, valamint a település északnyugati részén található nádas- és gyepterületek.
- **Ökológiai (zöld) folyosó övezete**
Ökológiai (zöld) folyosó övezetébe tartoznak az árok mentén a természeti területekhez kapcsolódó vékony földszalagok.

A megyei terven jelölt védett természeti terület övezetének, ökológiai (zöld) folyosó övezetének a fenntartása, védelme a településrendezési tervnek elsődleges feladata.

2.5.1.4. Településszerkezet, területhasználatok

Egy település tájszerkezetét főleg a domborzati és egyéb természeti adottságokból adódó területhasználati foltok, valamint az azokat összekötő, elválasztó vagy átszelő vonalas elemek alakítják. Zalameggyes esetében a falu kis kiterjedése miatt nehéz tájról beszélni, a tájat a település környezetével egyetemben kellene összefüggéseiben vizsgálni.

Zalameggyesen a domborzati viszonyok nem annyira meghatározóak, hiszen a település a Marcal-menti síkságon terül el. A táj szerkezetét ebből következően inkább a Marcal által befolyásolt vízháztartási viszonyok, az ebből fakadó területhasználatok formálják. A vonalas szerkezeti elemek nem befolyásolják jelentősen a tájszerkezetet, mivel a település északi-déli irányú elnyújtott alakját alig szabdalják fel vonalas infrastruktúra elemek. Kevés külterületi út található a községben, s a többi vonalas elem is ezek nyomvonalát követi.

A területhasználatok leginkább a terület természeti adottságaitól függenek, úgymint a talajok minősége és a terület vízháztartása. Ennek következtében a település keleti és déli részein - a Marcaltól távolabb - nagy kiterjedésű szántóterületek vannak, míg a folyóhoz közelebb eső, vízzel telített talajokon gyepeket találhatunk, melyeket kaszálással hasznosítanak. A területen nem található összefüggő erdő, csak a Marcalt és az utakat kíséri egy-egy facsoport, erdőfolt. Jelentős elemek továbbá a külterület keleti részén található védelmi erdőszalagok.

A vonalas tájformáló elemek között beszélhetünk természetes és mesterséges tájformáló elemekről. Zalameggyes esetében csak kevés a természetes tájformáló elem, ide tartoznak az út menti fasorok, valamint a Marcal folyó, ami észak felől érinti a település határát. A területre jellemzőbbek a mesterséges tájformáló elemek. Ezek közé kell sorolni a Marcalba torkolló vízelvezető árkokat, a külterületi utakat, valamint a Hosztót felől érkező - úttal párhuzamos - magas feszültségű elektromos vezetéket.

Korábban fontos tájképfarmáló elem volt az Aranykalász Tsz külterületi majorja, ám a rendszerváltás környékén felhagyták a telephelyet, s mára csak az épületek találhatók a helyén.

Tájhasználat

Zalameggyesen a tájhasználatban csak kisebb eltérések mutatkoznak, így a tájhasználat leírásánál a külterületet egy egységként jellemezzük területfelhasználási egységekként.

Mezőgazdasági területek

Zalameggyes a Marcal-völgyében, teljesen sík terepen található település, melynek tájhasználatát döntő többségben szántó- és gyepterület mezőgazdasági művelés jellemzi. Ez meg is mutatkozik, hiszen a település közigazgatási területének több mint 85%-a, a külterületének pedig 90%-a szántó illetve gyepterület. A földek változó minőségűek: a jó talajadottságokkal rendelkező területeken több helyen igen magas a talajvízszint, melynek következtében a termőképességük korlátozott. A mezőgazdasági művelés alatt álló területek a rigácsi telephelyű Aranykalász Mezőgazdasági Termelőszövetkezet használatában vannak.

A szántóterületek a közigazgatási terület szűk háromnegyedét teszik ki. A termőföldeken többnyire gabonát termesztnek, mellette nagyobb területen foglalkoznak lucernatermesztéssel is. A szántóföldeket intenzíven művelik, a területre a nagytáblás, monokultúrás művelés a jellemző. A

szántók minősége jellemzően a belterülettel déli-keleti irányban határosan jók, távolabb közepes minőségűek.

A szántók után a második legjellemzőbb tájhasználati forma. A gyepterületek a közigazgatási terület 11%-át foglalják el, többnyire a Marcal közvetlen közelében, a belterülettől nyugatra. Környékbeli állattartás híján a gyepeket kaszálóként használják. A gyepterületek korábban nagyobb területet foglaltak el, ám - használat híján - egy részüket ma már a nád vette át.

Erdőterületek

A táj adottságaiból fakadóan a területre sosem voltak jellemzőek a kiterjedt erdőterületek. Ma az erdők a közigazgatási terület 5%-át sem érik el, mely szám várhatóan az elkövetkezőkben sem fog nagyságrendekkel nőni.

Az erdők részben az utak, vízfolyások mentén húzódnak, részben pedig a szántóföldek táblái között töltene be védelmi funkciót.

Nádasok

A bő 10 ha-os nádas a belterület és a Marcal közötti területeket foglalja el. A korábbi gyepterületeken a magas talajvízszint és a kezelés hiánya miatt terjedhetett el a nád, melyet nem hasznosítanak.

Vizek

Zalameggyes természetes vízfolyása a települést északon határoló Marcal-folyó. Ebbe torkollik a belterülettől nyugatra található mesterséges árok, mely a terület vízelvezetését szolgálja. A vízfolyások mentén található erdő és nádas nagy ökológiai jelentőséggel bír az itt található magasabb számú növény- és állatpopulációk miatt.

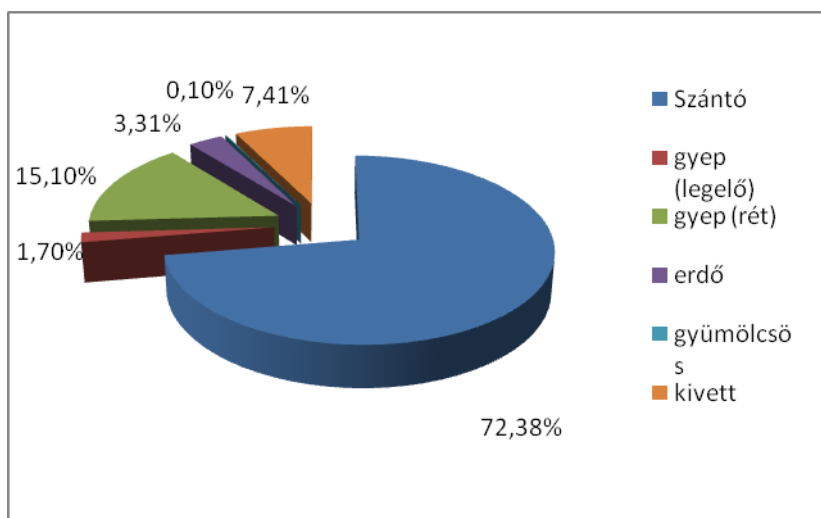
Utak, fasorok

A külterületi utak közül a 73171.j. országos mellékútnak van a legnagyobb jelentősége, mely a településen áthaladva kelet-nyugat irányban fut. Emellett nagyobb szerepet kap a belterülettől délre induló, temető mellett elhaladó stabilizált földút is, mely Zalameggyes déli részén főleg gazdasági út szerepét tölti be. Az említett kettő út mellett a többi külterületi út elhanyagolt, rossz állapotú. Korábban nagyobb szerep volt a 73171.j. utat az Aranykalász Tsz egykori telephelyével összekötő út, ám ez a telephely felhagyása óta csekély jelentőséggel bír.

Különleges terület - temető

A település külterületén, a délre vezető földút mellett található a falu temetője (015/2 hrsz), melyet fenyősorok szegélyeznek. Az itt fellelhető síremlékek mellett találhatunk egy újonnan épített ravatalozót is.

Területhasználatok százalékos megoszlása

2.3.2. A TERVI VÁLTOZATOK ÉS A VÁLASZTÁS INDOKAI, A TERVBEN LEÍRTAK ELMARADÁSA

A településrendezési tervre egyetlen változat készült, ahogyan ez a településrendezési terv készítésének gyakorlatában többnyire megszokott. Ennek megfelelően a terv készítése során mindvégig szem előtt tartottuk az érvényes jogszabályokban foglaltakat, illetve a település környezet- és természetvédelmi érdekeit. Törekedtünk a körülmények és lehetőségek adta jobb környezeti állapot elérésére, ahogy ezt a környezeti vizsgálat további fejezeteiben, illetve az alátámasztó munkarészek egyéb fejezeteiben leírtuk.

A tervben leírtak elmaradása

A településrendezési tervhez Helyi Építési szabályzat készült, melyet a képviselőtestület rendelettel fog jóváhagyni. A rendeletben előírtak betartása kötelező, illetve mivel a településrendezési terv mindössze kereteket biztosít az egyes konkrét beruházások számára, ezért a tervben leírtak elmaradásával nem célszerű számolni.

2.3.3. A FENNÁLLÓ KÖRNYEZETI KONFLIKTUSOK KEZELÉSE A TERVBEN, ILLETVE A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK CSÖKKENTÉSÉRE VONATKOZÓ TERVI MEGOLDÁSOK

A felszín alatti vizek szennyezése a csatornázatlanság következtében

Zalameggyes lakossága számára csak részleges közművesítettség érhető el, a helyi csatornahálózat kiépítése mindeztidáig nem történt meg. A terv kiemelten foglalkozik a településen megvalósuló teljes közművesítettséggel, illetve a szennyvíz-csatorna hálózat kiépüléséig támogatja az egyedi (alternatív) szennyvíztisztítási módszereket.

Talajerózió, defláció

Bár a falu a Marcal melletti síkvidéken terül el, a környékre a hullámzó felszín a jellemző. Az intenzív mezőgazdasági művelés következtében a magasabban fekvő, szélnek kitett területek felső talajrétegei erősen kopnak. A terv ezek védelmében védelmi fasorok és erdősávok telepítését írja elő, valamint a talaj védelmében a helyes mezőgazdasági gyakorlat betartását.

Monoton tájhasználat

Zalameggyes külterületének több mint háromnegyede szántó művelési ágba tartozik, melyet monokultúras nagytáblákban művelnek. A terv a fasorok és véderdősávok kijelölésével ökológiai és élőhely-folyosókat kíván létrehozni, változatossabbá téve ezáltal a tájat.

Ökológiailag értékes területek védelme

Zalameggyes nyugati-északnyugati részei ökológiailag igen értékes területek, hiszen a Marcal folyó mellett fekvő mélyfekvésű területek, melyek időszakosan vízzel borítottak. Mindezek miatt a területen igen értékes (és változatos) növény- és madárpopulációk találhatók meg, melyek védelme fontos feladat. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény értelmében a természetközeli felszíni vízfolyások partvonalától számított 50 méteres távolságon belül épület nem helyezhető el. A felszíni vizek partvonalától számított 100 m-es sávban állattartó épületek nem helyezhetők el, illetve mezőgazdasági telephely nem létesíthető. A fentiek mellett a terv az ökológiailag értékes területeket természetközeli terület övezetbe sorolta, melyeken épület elhelyezése tilos.

Országos mellékutak

Kisebbsé mértékű szennyezőforrás a településen áthaladó 7317.sz. út, melyen forgalom nem olyan jelentős, így a szennyezés mértéke sem lépi át a megengedett határértékeket. Mindemellett a zaj- és porszennyezés csökkentésére a terv védőfásítást ír elő az út mentén. A zaj- és rezésterhelés további csökkentése a védőfasorok telepítésén túl sebességkorlátozással érhető el.

Határon átnyúló környezeti hatásokkal nem kell számolni.

2.3.4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA ESETÉN KIVÁLTANDÓ KÖRNYEZETI HATÁSOK ÉRTÉKELÉSE

A terv egész szemléletében a meglévő környezeti állapot javítására, illetve természeti környezet megőrzésére törekszik.

A természeti erőforrások közül a terv főleg a felszíni és felszín alatti vizek, valamint a talaj védelmét helyezte előtérbe.

A vizek és a talaj védelme érdekében a terv a szennyvízcsatorna-hálózat teljes körű kiépüléséig a szennyvizek zárt tárolóban történő gyűjtését és onnan való elszállítását írja elő. Ezzel csökken a felszín alatti vizek és a talaj szennyezettsége és ezáltal javul az ivóvíz minősége is.

A vízfolyások menti természetközeli területek megőrzésével a felszíni vizek biológiai állapotát védi, valamint a természeti egyensúly fennmaradását.

A tervben jelölt véderdősávok, fasorok csökkentik a szél által okozott talajerózió mértékét, valamint elősegítik az optimálisabb tájszerkezet kialakítását. A talaj megőrzéséhez azonban e kettő mellett szükséges a talajvédő művelési módok alkalmazása is.

A település nyugati részén található, 25 ha-os természetközeli terület megóvása és fejlesztése által a község környezeti állapota javul, s ezek révén a település potenciálja is növekszik.

A tervben szereplő fejlesztések kis mértéke következtében a társadalmi és gazdasági folyamatokra gyakorolt hatása is mérsékelt lesz.

2.3.5. INTÉZKEDÉSI JAVASLATOK

Környezetvédelem

- A településre 2004-ben készült Környezetvédelmi Program felülvizsgálata, aktualizálása;
- Részvétel a Nemzeti Agrárkörnyezetvédelmi Programban, különös tekintettel az Érzékeny Természeti Területekre vonatkozó részekre;
- Környezettudatos mezőgazdálkodás, környezetkímélő mezőgazdasági módszerek, alacsonyabb fokú vegyszerhasználat;
- Mezőgazdasági művelésből származó időszakos porszennyezés csökkentése;
- A kommunális szennyvizek megfelelő gyűjtésének, kezelésének és elszállításának ellenőrzése;
- A szennyvízelvezető rendszer optimális (környezetkímélő) kialakítása a kedvező feltételek megteremtésén, majd a megvalósításon keresztül;
- Megújuló energiaforrások (nap, szél, geotermikus energia stb.) alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata illetve megvalósítása, az alternatív energiaforrások használatának támogatása;
- Meglévő csapadékvíz-elvezető árkok rendbe hozatala, karbantartása, csapadékvíz elvezetése a végső befogadóig (Marcal-folyó);
- Mezővédő erdősávok, fasorok telepítése;
- Egykori Tsz-major területének rekultivációja;
- Meglévő zöldfelületek fenntartása, közkert kialakítása, megőrzése;
- Utak és árkok menti, valamint parlagterületek rendszeres kaszálása (allergén növények visszaszorítása);
- Tiszta, rendben tartott közterületek (hulladékgyűjtők kihelyezése; árkok, utak és járdák karbantartása);
- Illegális hulladék- és vadlerakók felszámolása, területek rekultivációja;
- Szelektív hulladékgyűjtés bevezetése, népszerűsítése, zöldhulladékok komposztálása;
- Lakossági tájékoztatás, környezettudatos gondolkodásmód kialakítása;

Táj és természetvédelem

- A környezetgazdálkodás, a térfunkciók harmóniájára törekvő földhasználat megtervezése a helyi termőhely, illetve gazdálkodási tradíciókra alapozva a tulajdonosok, gazdák bevonásával;
 - o Tájgazdálkodás kialakítása szakértő bevonásával, a gazdálkodók tájékoztatásával, oktatással;
 - o Felnőtt lakosság megismertetése a természetvédelemmel, az agrár-környezetvédelemmel, az ezek nyújtotta lehetőségekkel tanfolyamok keretében;
 - o Iskolai tanítás keretein belül (térsgéi szintű) helytörténet, és tájismeret oktatása, természetvédelmi, környezetvédelmi szemléletű nevelés megvalósítása
- Környezetkímélő, tudatos mezőgazdálkodás a természet figyelembevételével
- Alacsony termőképességű talajokon művelési ág váltás, gyepterület használatok támogatása
- Ökológiai hálózat fenntartása, szélesítése; élőhelyek és ökológiai folyosók megőrzése, új élőhelyek kialakítása
- Parlagterületek kezelése, invazív növények visszaszorítása
- Védett fajok életfeltételeinek megőrzése (esetleg megteremtése)
- Egyedi tájértékek felmérése, bemutatása;
- Fasorok, (mezővédő erdősávok) kijelölése, telepítése, fenntartása honos fafajokból;
- Gyepterületek feltörésének megakadályozása, gyepesítés alacsony termőértékű földön;
- Gyepterületek legeltetési hasznosítása
- Csatornák, vízelvezető árkok bozótosodásának megakadályozása, folyamatos karbantartása.

2.3.6. MONITOROZÁSI JAVASLATOK

A tervben a minimális fejlesztéseknek köszönhetően jelentős környezeti változások nem várhatók. Mindemellett a tervben foglaltak monitorozására az alábbi javaslatokat tesszük:

- A tervben foglaltak környezeti hatásainak rendszeres felülvizsgálata javasolt legalább 5 évente.
- A terv jogszabályban előírt kötelező 10 éves felülvizsgálatának elvégzése során az új környezeti vizsgálat részeként javasolt kitérni a korábban jóváhagyott tervben foglalt hatására azóta bekövetkezett változásokra.
- A települést környezeti vonatkozásban is érintő más tervek hatásainak vizsgálata javasolt.

2.3.7. ÖSSZEFOGLALÓ

Zalameggyes területén jelenleg mindössze néhány környezeti hatást kiváltó objektum található, s ezek hatása sem mondható jelentősnek. A településfejlesztési koncepcióval összhangban a terv jelentős fejlesztéseket a településen nem tervezett, új beépítésre szánt területeket, illetve fejlesztési területeket minimális mértékben jelölt ki, s ezt is a jelenlegi belterületen tette. A foglalkoztatást biztosító, a gazdaságot élénkítő fejlesztéseket támogatni kell a településrendezési terv szintjén is, természetesen olyan keretek között, melyek biztosítják, hogy a község környezeti állapota nem romlik ezáltal.

Azáltal, hogy a terv a táji, természeti értékek szem előtt tartásával készült, és a tájhasználatok tervezése során is kiemelt figyelemmel kezelte a természeti adottságokat, a lakosság remélhetően magáévá teszi azt a környezettudatos szemléletmódot, ami minden fenntartható fejlődést követő település esetében elengedhetetlen. Csak ebben az esetben valósulhat meg a környezet jobbítására vonatkozó szándék, amely tervi szinten már megjelent.

Ezek a környezetvédelmi feladatok természetesen nem oldhatók meg a település közigazgatási határain belül. Zalameggyes kis méretéből fakadóan jóval hatékonyabb lehetne, ha a falu a környező településekkel együtt tudná kezelni a felmerülő környezeti problémákat.

3. ÉRTÉKVÉDELMI JAVASLAT

Ebben a fejezetben kerülnek meghatározásra a település természeti és épített értékei, valamint régészeti érdekelttségű területei. A helyi építési szabályzat jelöli mind a természeti és épített értékeket, mind a régészeti területeket.

Az épített értékek vonatkozásában a védett épületeket, a védelem módját, mikéntjét, annak hatáselemzését az örökségvédelmi hatástanulmányban dokumentáljuk, a hatályos örökségvédelmi rendeletben foglaltak szerinti tartalommal.

3.1. TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

A természeti értékek részt lásd bővebben az Alátámasztó munkarészek 2.5.1.3. fejezetében.

3.2. ÉPÍTETT ÉRTÉKEK

Országos műemléki védelem alatt álló épület, terület nincsen a településen. A művi értékek - védett épületek és építmények, értékvédelmi területek - védelmének és további hasznosításának lehetőségeit a kötelezően elkészítendő Örökségvédelmi hatástanulmány tartalmazza.

Helyi védett épületek

A helyszínelés és a településre vonatkozó vizsgálat készítése során felmértük a település épített értékeit. A település múltjából fennmaradt több olyan épület, műtárgy, amelyet helyi szinten feltétlenül védeni szükséges.

A helyi védelemre javasolt épületek a szerkezeti terven és a szabályozási terven jelölésre kerültek.

A településen kevés épület őrzi a helyi vidék népi építészetének jellemző vonásait. Ezek megőrzését biztosítani kell, illetve fontos, hogy a kialakult léptéktől, arányoktól eltérő épületek a jövőben se épüljenek. A települési önkormányzat képviselőtestülete azonban nem támogatta döntésében a helyi vidék népi építészeti jellemzőket magánviselő épületek védelmét azok bizonytalan tulajdonviszonya és „rossz” állapota miatt. Sajnálatosan a szabályozási tervben így csak a helyi szakrális építmények - római katolikus templom, evangélikus templom, keresztek - kerültek helyi védelem alá.

Az épített értékek vonatkozásában a védett épületeket, a védelem módját, mikéntjét, annak hatáselemzését az örökségvédelmi hatástanulmányban dokumentáljuk, a hatályos örökségvédelmi rendeletben foglaltak szerinti tartalommal.

A település jelenleg még nem rendelkezik helyi értékvédelmi rendelettel. Ezért a rendelet elkészítéséig és jóváhagyásáig a helyi építési szabályzat előírásai alkalmazandók.

3.3. RÉGÉSZETI TERÜLETEK

A település területe a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal nyilvántartása szerint régészeti érdekelttségű területtel, régészeti területtel érintett. A településen található régészeti lelőhelyek pontos elhelyezkedése és kiterjedése a Településrendezési tervvel párhuzamosan készülő Örökségvédelmi hatástanulmányban tisztázandó.

4. KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI JAVASLAT

Beépítésre nem szánt területek azok, amelyeken belüli övezetekben a telkek megengedett beépítettsége legfeljebb 5 %.

ÖSSZEKÖTŐ UTAK

Közút tervezési osztályba sorolása: K.V.-A,B,C.

Meglévő

- **73171 sz.** Zalamegyesi bekötő út. Az országos mellékút a 84 sz. főúttal kapcsolja össze a települést.

TELEPÜLÉSI GYÚJTÓUTAK

Közút tervezési osztályba sorolása: B.V. c-B,C.

A településen az Ady Endre utca tölt be gyűjtőút szerepet, ezért az Ady E. utca ezen ágán a kétirányú gépjármű forgalom lebonyolítása érdekében a jelenlegi 3,0-4,0 m helyett a burkolatot 5,5 m-re javasoljuk kiépíteni.

KISZOLGÁLÓ UTAK (LAKÓUTAK)

Közút tervezési osztályba sorolása : B.VI. d-A,B,C.

Meglévő

Zalamegyes település majdnem minden lakóutcája az OTÉK előírásainak megfelelő 12 m szabályozási szélességgel kialakított, és valamikor „makadám” rendszerű szilárd burkolattal ellátott volt. Ez a burkolat viszont olyan mértékben tönkrement, hogy már csak a nyomai találhatók, amely kétirányú gépjármű közlekedésre nem megfelelő. Az utólagos közúzalék szórások is csak „foltozásnak” tekinthetők. A jelenlegi útburkolat teljes átépítésre szorul, ill. a min. 4,0 m-es burkolat szélességet kétoldali járható padkával ki kell építeni a meglévő 2,7-3,0 m helyett.

EGYÉB FELTÁRÓ MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI KISZOLGÁLÓ UTAK

Közút tervezési osztályba sorolása : K.VI. B,C.

A szerkezetileg fontos mezőgazdasági utak esetében mind a szabályozási szélesség mind a kiépítettség megfelelőnek mondható, korrekciót nem igényel.

JELENTŐS KÖZÚTI CSOMÓPONTOK

A településen belül jelentősebb csomópont a központban a 73171. sz. Zalamegyesi bekötőút és a Kossuth utca csomópontja, mely a jelenlegi kis forgalom miatt átépítést nem igényel.

KERÉKPÁRUTAK

Zalamegyest nem érinti az országos kerékpárút törzshálózat és sem az OTRT, sem a Veszprém megyei Területrendezési Terv nem vonja be a települést az országos, a regionális illetve térségi kerékpárút hálózatba. A település nem rendelkezik kiépített kerékpárutakkal, így a kerékpáros forgalom a település útjait tudja csak használni.

A településrendezési tervben kijelölésre került a Rigács-Zalamegyes-Hosztót településközi kerékpárút, mely a térségi jelentőségű Marcal-menti kerékpárút (Sümeg-Celldömök) és az országos jelentőségű Balaton-Rába kerékpárút (Tapolca-Sümeg-Somló-Pápa) összeköttetését jelentené. A két kerékpárutat összekötő útvonal egy lehetséges változata a Rigács-Zalamegyes-Hosztót-Veszprémgalsa-Apácatorna-Tüskevár-Somlójenő. Az útvonalat az érintett településeknek közösen kell meghatározni.

GYALOGOS KÖZLEKEDÉSI SÁVOK

A járdakapcsolatokat szinte minden lakó utcában valamikor már kiépítették, de a régebbi időszakokban még elfogadott 0,4-0,8 m széles beton járólapokból épült, keskeny járdák vannak. Ezek szélesítésére nincs megfelelő hely, mivel a járdákat később azonos szélesség megtartásával átépítették, és ezzel együtt az út menti árkok burkolását is elvégezték, a bontásból származott 40x40-es beton lapokból. Ezek viszonylag még jó állapotban vannak. A járdák szélesítése nem

indokolt, mivel az alacsony lakósszám és a lakó utcák jelentéktelen gépjármű forgalma ezt nem teszi szükségessé.

A Kossuth utca és a Jókai utca közötti gyalogos kapcsolatot biztosító „kis köz” járdájának 1,5 m-re történő szélesítésére a hely biztosított, és ezt célszerű kialakítani.

A 73171. sz. Zalamegyesi bekötőút mentén a „régibolt” oldalánál lévő autóbusz megállóhely megközelítése céljából a lakók csak az útpálya burkolatán tudnak közlekedni, amely balesetveszélyes lehet, ezért ezen a szakaszon a járdakapcsolatok kiépítése javasolt.

PARKOLÓK

A gépkocsik tárolása a családi házas beépítésnél általában saját területen biztosított, ill. a telken belül kell megoldani.

A kereskedelmi és szolgáltató „új” létesítmények nincsenek, így a megfelelő számú parkoló helyek, kialakítását nem kell elrendelni. Az egyéb parkolóhely igényeket saját telken belül megoldható.

A település központjában a közintézmények közelében a megfelelő számú parkolóhely biztosítható. Esetlegesen a faluház közelében parkolóhelyek kijelölésével a település központja rendezettebbé válhat. (3 parkoló)

VASÚTI KÖZLEKEDÉS

A települést a 25. számú Boba - Zalaegerszeg - Órihodos vasútvonal kapcsolja az országos vasúthálózatba, mely a 84. sz. másodrendű főút bal oldalán halad, kb. 2 km-re a településtől.

A vasútvonal „A” kategóriájú, normál nyomtávú, egyvágányú.

(A vasútvonal átépítése és villamosítása jelenleg folyamatban van.)

Legközelebbi vasútállomás: Ukk

Megállóhely: Rigács

A vasút nyomvonala nem érinti Zalamegyes községet.

A település lakói közül sokan választják a vasúti közlekedést, mert a gyorsvonatok is megállnak Ukk település vasútállomásán, amely egyben a körjegyzőség központja.

TÖMEGKÖZLEKEDÉS

A településen helyi járatú autóbusz közlekedés nincs, a helyi igényeket is a távolsági autóbuszok csak részben elégítik ki.

Sümeg irányába a tömegközlekedés megfelelő, mert a sűrűn közlekedő közvetlen autóbuszjáratok közlekedésével (a munkába és iskolába járáshoz igazodva) a közvetlen kapcsolat megoldott. Szükséges azonban a tömegközlekedés fejlesztése a település keleti szomszédai (Hosztót, Veszprémgalsa) irányában, melyekkel jelenleg nincs közvetlen autóbuszos összeköttetés.

5. KÖZMŰVESÍTÉS ÉS ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS

5.1. JELENLEGI KÖZMŰADOTTSÁGOK

Veszprém megye nyugati határán, a Bakony alján fekvő kis településen élők számára, annak ellenére, hogy a település kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi terület övezetén fekszik, csak a részleges közműellátás lehetősége biztosított. A településszintű villamosenergia ellátás mellett a vezetékes ivóvíz ellátás, a vezetékes gázellátás és a vezetékes elektronikus hírközlés áll rendelkezésre. A szennyvizet telkenként medencékbe gyűjtik. A medencék többnyire szikkasztóként üzemelnek szennyezve a talajt, a talajvizet és veszélyeztetve a nyílt karsztvíz bázist. A település észak-nyugati határvonalát a Marcal folyó jelenti, amely változó mennyiségű vizeket szállít, így időnként a folyó telke melletti területeket el is önti.

A felszíni vizek befogadója a település területén is áthaladó Marcal, amelybe a természet alakította árkok-csatornák-vízfolyások szállítják a felszíni vizeket. Az árkok-vízfolyások szinte mindegyikére jellemző, hogy a medre növényzettel benőtt, feliszapolódott és rendezetlen part élű, s az egyes árkok víz továbbszállítási útja több helyen nem követhető.

A közművek átfogó ismertetésében meg kell még említeni, hogy a villamosenergia ellátás vezetékei és a vezetékes hírközlési hálózatok föld feletti elhelyezésűek.

5.1.1. KÖZMŰELLÁTOTTSÁG

Zalameggyes közműellátottságának vizsgálatára pontos számszerű adatok a statisztikai évkönyvekből állnak rendelkezésre. A legutolsóként rendelkezésre álló statisztikai adatsor 2007-es, amely közműellátottság vonatkozásában a 2008. január 1.-ei állapotot rögzíti. A település közműellátottságát ezekkel az adatokkal lehet jellemezni, megjegyezve, hogy a helyszíni vizsgálatok alapján, azóta ebben érdemi változás nem is történt.

A statisztikai adatokat elemezve megállapítható, hogy a település lakásállományának majdnem 100 %-a (illetve számszerűen több mint 100 %-a) rendelkezik villamosenergia ellátással. Természetesen ez a statisztikai nyilvántartásban szereplő adat a fogyasztás mérők számát jelöli, s egy háztartásban több is lehet, így e vonatkozásban a szolgáltató adatközlése a mértékadó, mely szerint teljes körű az ellátottság.

Az egészséges vezetékes ivóvíz elosztóhálózat a beépített, belterület utcáiban 2,6 km hosszban épült ki, a vízvezeték kiépítettsége teljes körűnek tekinthető. Az ivóvízzel ellátott lakások száma 34 volt, ez a település lakásállományának 2008. január 1.-én 100 %-a volt. A település teljes lakossága számára ezzel az egészséges ivóvízellátás rendelkezésre áll. A településen a kedvező vízelosztó hálózat kiépítettsége mellett még 1 db közterületi kifolyó is üzemel. A vezetékes ivóvíz használata mellett is jellemző a házi kutak használata, melyet jellemzően locsolásra használnak. A házi kutak vize talajvízből, az első vízadó rétegből nyert víz, amely a helyiek elmondása szerint jó minőségű vizet ad.

A település természeti, hidrogeológiai adottsága, hogy a település az ágazati nyilvántartás szerint a sérülékeny környezetű vízbázisok területén fekszik, a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi terület övezetébe tartozik. Az érintett vízbázis védelme érdekében a település szennyvízcsatornázásának megoldása kiemelten fontos lenne.

A településen a szennyvizet összegyűjtő közcsatorna még nincs, az egyes telkeken a keletkező szennyvizüket saját egyedi gyűjtőmedencékben gyűjtik, amelyek a hazai gyakorlat szerint döntő hányadba szikkasztóként üzemelnek. Ez a település egyik szennyező forrása, hisz naponta még mindig 4 m³ szennyvíz szikkad a talajba, veszélyeztetve a vízbázist. A szennyező forrás felszámolása is sürgeti a szennyvíz közcsatornával történő elvezetésének mielőbbi megoldását. Az átfogó tervek térségi szennyvíztisztító telepre történő csatlakozását javasolja a településnek.

A csapadékvíz elvezetése nyílt árkos megoldású. A nyílt árkok helyfoglalása akadályozza a motorizáció növekedésének térnyerési igényeit. A település lakásállományának már majd az 50 %-a rendelkezik személyautóval, így majd minden második telekre kellett kocsit behajtót kialakítani. A kocsit behajtók szabályozatlan megjelenése és a nyílt árkok nem emelik a település arculatát.

A településen a korszerű, automatikus üzemvitelre is alkalmas földgázellátást bár a belterületen kiépítették, a kiépített hossz megegyezik a kiépített vízhálózat hosszával. A rácsatlakozás 2008. január 1.-én alig haladta meg a 18 %-ot, azaz a háztartásoknak kevesebb, mint ötöde, összesen 6 lakás élvezi a folyamatos és automatikus üzemvitelt nyújtó hőellátás lehetőségének komfortját.

A statisztikai nyilvántartás a közműfogyasztásokkal kapcsolatos értékelésekre is lehetőséget nyújt. A település közüemi ivóvízhálózatával 1,4 ezer m³ vizet szolgáltatottak 2007-ben, a lakosság számára. Ez alapján a vízellátást igénybevevő lakókörnyezetben az egy főre eső vízfogyasztás éves átlagban kevesebb, mint 60 l/fő,nap volt. A tapasztalatok szerint a távlatban elvárható komfortos életvitel hatására, a lakossági, illetve a kommunális szektor napi ivóvíz fogyasztása éves átlagban el fogja érni a 120-150 l/fő,nap értéket, amely jelzi, hogy a jelenlegi átlagos vízfogyasztási adatok figyelembe vételével, a meglevő fogyasztóknál a víztakarékosságra való törekvés ellenére is, számolni kell a vízigény jelentősebb növekedésével.

A település lakossági gázfogyasztása 5 ezer m³ volt 2007-ben. Az egy gázfogyasztó háztartásra jutó átlagos havi földgázfogyasztás 70 Nm³/hó, amelyből számolt csúcsigény átlagosan 0,35 Nm³/h. Ez a mutató azt jelzi, hogy a gázbekötéssel rendelkező házaknál is legfeljebb főzésre, esetleg használati melegvíz termelésre használják a földgázt, továbbá legfeljebb egy-egy konvektort üzemeltetnek földgázzal. Várható a komfortigény növekedése, a cirko rendszerű központi fűtések kiépítési igénye, és ez a földgáz fajlagos igénynövekedését fogja eredményezni. A továbbtervezés során ezt a várható fogyasztási növekedési igényt is figyelembe kell venni.

A település lakossági villamosenergia fogyasztása 54 MWh volt 2007-ben. Az egy lakásra jutó havi átlagos villamosenergia fogyasztása 132 kWh volt. Ez az érték jelzi, hogy a háztartások átlagos felszereltsége még fejlesztést igényel. A háztartások kedvező, korszerű felszereltségének növelhetősége érdekében a távlati igények meghatározásánál a várható fajlagos növekedési trendet is figyelembe kell venni.

A közműellátottság értékelése fontos iránymutató a közműfejlesztési feladatok meghatározásában. Elsődlegesen a mennyiségi ellátottság igényét, a hiányok pótlását kell a közműfejlesztési feladatok során kielégíteni.

5.1.2. KÖZMŰHÁLÓZATOK VIZSGÁLATÁNAK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE KÖZMŰVENKÉNT

Vízellátás

A településen kiépített vízellátó hálózat kezelője a Bakonykarszt Víz és Csatornamű Zrt, Ajkai Üzem-mérnöksége. A településen a vezetékes vízellátás teljes körűen kiépítésre került, valamennyi beépített telek csatlakozik a közüemi vízhálózatra. Az átlagosan alacsonyabb vízfogyasztás jelzi, hogy a településen több házi kút található.

A község vízellátását a szolgáltató kistérségi rendszeréről biztosítja, amelyet Zalaerdőd, Hetyefő, Keléd, Zalagyömörő, Gógánfa, Dabronc, Ukk, Rigács, Zalameggyes, Megyer települések ellátására építettek ki. Zalameggyesre Rigács felől érkezik NÁ 110-es mérettel a regionális vízvezeték, amely a település beépített területét dél-nyugati irányból éri el az Ady Endre utcánál. Az Ady Endre utca-Kossuth Lajos utca keresztezésénél a vezeték három irányba halad tovább, az Ady Endre utcában, a Kossuth Lajos utcában északra és délre is NÁ 90-es mérettel, majd tovább a Jókai Mór utcában is NÁ 90-es mérettel. A hálózatban a víznyomást 30 m-es hidroglobusz biztosítja, így a településen víznyomás problémák nincsenek.

A településen a kiépített elosztóhálózatot csak KPE anyagú vezetékek alkotják, az előírások szerinti sűrűségben felszerelésre kerültek a tűzcsapok.

Szennyvízelvezetés, szennyvízkezelés

A településen jelenleg közcsatorna hálózat még nem épült. A szennyvizek összegyűjtése egyedileg, telkenkénti házi medencékkel történik, amelyeknek döntő hányada szikkasztóként üzemel.

Felszíni vízrendezés

A település csapadékvizeit természet alakította és kiépített elválasztott rendszerű nyílt árok gyűjtik össze és szállítják tovább. A nyílt árokrendszer döntően földmedrű, szikkasztóként is üzemelő nyílt árokszakaszokból áll. Az árokrendszerrel összegyűlő vizeket a település észak-nyugati szélén haladó Marcal fogadja be és szállítja el a településről.

A helyszíni vizsgálatok a folyó menti terület mélyfekvésű, árhullámok idején a Marcal kisebb nagyobb területre kiönt.

Energiaellátás

Zalameggyes energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz áll rendelkezésre. A nem vezetékes energiahordozók, különösen a szén és fa használata általánosan jellemző még ma is a település energiaellátásában.

Településszinten a legjellemzőbb a lakóhelyiségenkénti hőellátási mód alkalmazása, a lakásonkénti hőellátási megoldás, a cirkofűtés alkalmazása nem jellemző.

A településen a megújuló energiahordozó hasznosítása nem jellemző, helyszíni bejáráson a megújuló energiahordozó hasznosítását szolgáló létesítmény nem volt látható.

Villamosenergia-ellátás

Zalameggyes villamosenergia ellátásának üzemeltetője az E.ON-ÉDÁSZ Zrt.

A település villamosenergia ellátási bázisának a térségben üzemelő alállomás tekinthető. A településhez legközelebb üzemelő alállomás, a Sümegi 120/20 kV-os alállomás, amelyről induló 20 kV-os szabadvezeték hálózat biztosítja a település villamosenergia ellátását, amely déli irányból érkezik a településre. A közép feszültségű hálózat fűzi fel Zalameggyesen üzemelő fogyasztói transzformátor állomást. A 20 kV-os hálózat oszlopon fektetve halad és az általa felfűzött transzformátor állomás oszlopállomás. A fogyasztói transzformátor állomásról táplált kisfeszültségű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése. A kisfeszültségű hálózat is oszlopokra szerelten került kivitelezésre.

A település közvilágítása a kisfeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelt lámpafejjel történik. A kisfeszültségű tartóoszlopokra szerelt lámpafejekkel történő közvilágítás a közlekedés előírásainak felel meg.

Földgázellátás

Zalameggyes gázellátásának bázisa a Pókaszepekt gázátadó állomás, ahonnan induló nagy-középnomású vezeték halad Káptalanfaig. Erről a nagy-középnomású településről látják el néhány Zala megyei településen kívül, egy-két Veszprém megyei települést, közöttük Zalameggyest is.

Zalameggyesre a gáz Rigács felől érkezik már középnomáson. A település beépített területét a gázvezeték az Ady Endre utcánál éri el, ahová NÁ 90-es mérettel érkezik. Az Ady Endre utca-Kossuth Lajos utca kereszteződésétől a vezeték három irányba halad tovább, egyenesen az Ady Endre utcán NÁ 63-as mérettel, a Kossuth Lajos utcán északi és déli irányban egyaránt NÁ 32-es mérettel. Az Ady Endre utcai NÁ 63-as vezeték egyenesen továbbhalad Hosztót ellátására. Az Ady Endre utca-Jókai Mór utca kereszteződésétől leágazik az NÁ 63-as vezetékről az, az NÁ 32-es vezeték, amely a Jókai Mór utcai ingatlanok ellátására épült meg.

Annak ellenére, hogy a gázelosztó hálózat településszintűen kiépítésre került még 1999-ben, az utolsó statisztikai jelentés mindössze 6 lakás rácsatlakozását jelzi.

A település földgázellátásának üzemeltetője az E.ON-KÖGÁZ Zrt. A gázelosztás középnomáson épült ki, amelyről az egyedi, illetve házi nyomásszabályozókat táplálják. A nyomásszabályozók általában az előkertben kerültek elhelyezésre, de van ház falára szerelt házi nyomáscsökkentő is. A nyomásszabályozótól induló kisnyomású hálózatról elégítik ki közvetlen a fogyasztói igényeket.

Elektronikus hírközlés vizsgálatának összefoglaló értékelése

Vezetékes hírközlési létesítmények

Zalameggyes vezetékes távközlési ellátását a Magyar Telekom Zrt. biztosítja. A Zalaegerszeg szekunder központhoz tartozó 51-es körzetszámú Tapolca primer központ a település vezetékes távközlési hálózatának bázisa. A primerközpont-hoz tartozó települések 87-es hívószámon csatlakoznak az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz. A település 34 lakásából 17 rendelkezik vezetékes telefonnal, ezzel a vezetékes távközlési ellátottság 50 %, s ez mégis teljes körű ellátásnak tekinthető, azaz, az igények kielégítettek. A településen egy nyilvános állomás is üzemel.

A vezetékes távközlési hálózattal kapcsolatban meg kell említeni, hogy a távközlés hálózatok oszlopokra fektetve haladnak.

A településen a műsorvételt egyedi házi antennák segítik. Kábel TV a településen nem üzemel.

Vezeték nélküli hírközlési létesítmények

A megkeresett szolgáltatók közül a T-Mobil és a Pannon is jelezte, hogy létesítménye nem üzemel a településen és létesítési szándéka sincs. A Vodafone arról adott tájékoztatást, hogy a településen nem üzemel létesítménye, de a 3269-Zalagyömrő nevű (EOVX192447 és EOY510571 koordinátájú) bázisállomásáról látja el megfelelő vételi lehetőséget biztosítva Zalameggyest.

5.2. KÖZMŰFEJLESZTÉSI JAVASLAT

Zalameggyes kis létszámú település, jelenlegi mindössze 63 fő él a faluban. A település népességszáma kis hullámmal, de növekvő tendenciájának tekinthető, az elmúlt 10 év alatt 55 főről nőtt a lakossága 63 főre. A település lakásállománya ugyan 2000-től változatlan, jelenleg 34 lakás található a faluban, de a népességszám növekvő tendenciája a település életképességét jelzi.

A kis lélekszámú települések keresik a településük fejlődését segítő adottságok-lehetőségek feltárását, amely hozzájárulna a lakosságának a megőrzéséhez és fokozná a település iránti érdeklődést. Ezért a települések töreksenek arra, hogy a településen élők számára komfortosabb, urbanusabb életvitel lehetőségét teremtsék meg, javítsák a település környezeti állapotát. Igényesebb közterülettel növelje a település vonzó képességét. Telekalakítási, építési lehetőséggel, új fejlesztési-beépítési területek kijelölésével, a lakosságának a megőrzésén túl, építési lehetőség kínálatával várja és fogadja a betelepülni szándékozókat.

Az építési lehetőségek meghatározására, szabályozására készül a település településrendezési terve is. A településrendező megvizsgálva a település már beépített területeit, annak intenzívebb hasznosítását biztosító szabályozással, igényesebb lakásviszonyok kialakítását teszi lehetővé. A beépítésre szánt területét növelve, a jelenlegi területhasznosítás funkcióváltásával új lakásépítést szolgáló fejlesztési területet jelölt ki, figyelembe véve azt, hogy jelenleg a már beépített területen levő foghíjak beépítése, átépítések-bővítések is nyújtanak új lakásépítési lehetőségeket. A beépítésre nem szánt területeken is a területek hasznosításához szükséges építési lehetőségek szabályozásával, annak is kedvezőbb hasznosítási lehetőségét szolgálja a terv.

A településen új építés, vagy használati mód megváltoztatása akkor lehetséges, ha a belterületen, a beépítésre szánt területen, legalább a részleges közműellátás rendelkezésre áll. A részleges közműellátás érdekében biztosított a villamosenergia ellátás, a vezetékes ivóvíz ellátás, és a termikus célú energiaellátás vezetékes energiahordozóval biztosítható (villamosenergia, vagy földgázellátás), valamint a szabályozási előírásokban a szennyvíz- és a csapadékvíz elvezetésére vonatkozó előírások teljesülnek.

A külterület beépítésre szánt területein új építés, használati mód változtatásához legalább a részleges közműellátás biztosítása szükséges. A részleges közműellátáshoz biztosítani kell a villamosenergia ellátást, a vezetékes ivóvíz ellátást, valamint teljesíteni kell a szabályozási előírásokban a gázellátásra, a szennyvízre és a csapadékvíz elvezetésére vonatkozó előírásokat.

A külterület beépítésre nem szánt területein, a mezőgazdasági övezetekben is új építés, használati mód megváltoztatása akkor lehetséges, ha az ÁNTSZ által is elfogadott egészséges ivóvízellátás és a villamosenergia ellátás biztosított, valamint a szabályozási tervben beépítésre nem szánt területekre vonatkozó szennyvíz- és csapadékvíz elvezetési előírások teljesülnek.

A település topográfiai adottságaiból eredően több vízfolyás-árok halad keresztül. A település nyugati határában halad a Marcal, amely vízgyűjtőjéről változó mennyiségű vizet szállít. Hóolvadás és nagyobb záporok idején a mederben tartása sem mindig biztosítható, de rendelkezésre álló hullámtér nem éri el a beépítéssel rendelkező településrészt. A hivatalos, földhivatali térképen vízgazdálkodási területként jelzett (patak, árkok, vízjárta terület, stb.) területet mindaddig vízgazdálkodási területnek kell kezelni, míg annak felülvizsgálata meg nem történik. A funkcióját megváltoztatni csak vízjogi létesítési engedély birtokában lehet. A felülvizsgálatot a teljes vízgyűjtőjére kiterjesztve kell elkészíteni.

A közműfejlesztési feladatok között elsődleges feladatnak kellene tekinteni a település meglévő beépített területeinek a közműellátottság növelését, amely érdekében a közmű ellátottsági hiányokat kellene pótolni. Mint, ahogy azt a közművizsgálatok feltárták, a település 100 %-osnak

tekinthető vezetékes ivóvíz és villamosenergia ellátása mellett, a majdnem településszintűen kiépített gázellátását a lakosság alig 20%-a veszi igénybe, miközben a településen a közcatornás szennyvízelvezetés és a csapadékvíz elvezetés nem megoldott.

A mielőbbi közcatornázás-szennyvízkezelés megoldása mellett, közműfejlesztési feladat a területfejlesztés során javasolt új építési lehetőségek közműellátásának a megoldása. Az új beépítés, új területhasznosítás lehetőségének, már feltételként kellene meghatározni, hogy a beépítés, az új hasznosítás csak a megfelelő, környezetvédelmi követelményeket kielégítő közműellátás biztosításával legyen megvalósítható. Nagyon fontos lenne, hogy komfortos beépítés alakuljon ki. A foghíjak, az üres telkek beépítésével, a már beépített telkek beépítés-bővítésével, átépítésével, új telekalakítással a település lakásszáma lényegesen növelhető lehetne, de reálisan a tervezés távlatáig 10 új lakásnál több tényleges megvalósulása optimálisabb településfejlődést remélve sem prognosztizálható.

A településrendezési javaslat a helyben foglalkoztatás lehetőségének megteremtésére a lakótelkeken belül, a környezetet nem zavaró gazdasági tevékenységre munkahely-kialakítás lehetőségét is biztosítja.

A közműfejlesztési feladatok meghatározásánál az új beépítések közműellátási igényeinek kielégítése mellett a már meglévő beépített telkeken jelentkező igénynövekedésből eredő többletigény kielégítésével is kell számolni.

A tervezés távlatig reálisan megvalósítható új beépítések, funkcióváltások és a meglévő beépítés komfortosabb ellátása esetén a következő közműigény növekedése várható:

	Meglevő	Új épületek.	ÖSSZESEN
	beépítés	új igények	
	igény növ.		
Vízigény m ³ /nap:	6	6	12
Keletk. szennyv m ³ /nap:	9	5	14
Villamosenergia ig. kW:	70	50	120
Földgázigény nm ³ /h:	40	20	60

A már meglévő, kiépített hálózatokkal rendelkező üzemeltetők (víz, villamosenergia és gázellátás) a település jelenlegi belterületén, a foghíjak és a már ellátott területekhez közvetlen kapcsolódó új ingatlanok közműellátását különösebb külső hálózatfejlesztési igény nélkül ki tudják elégíteni, vagy a már meglévő elosztóhálózatokról építendő új bekötővezetékekkel, vagy az elosztóhálózatok továbbépítésével és arról létesítendő új bekötővezetékek segítségével.

A jelenleg hiányzó szennyvíz és csapadékvíz elvezetés megoldására pedig az egész település számára új hálózati rendszer kiépítése-kialakítása szükséges.

A hálózatfejlesztési igényeket a közmű tervlapok be is mutatják.

A közműfejlesztési feladatok között kell említeni az esztétikai igények kielégítési szükségességét, amely a település vonzóképségének a növelését szolgálja. A komfortosabb környezethez, az utak és közterületek állapotának, látványának javítása is szükséges. Ennek érdekében a várható motorizáltságot figyelembe vevő közterületi használatot kell biztosítani, amelyhez a felszíni vízrendezésnek is komfortosabb, nagyobb rendezettségű megoldását kellene előtérbe helyezni. Az útburkolat kiépítésével egyidejűleg kell a felszíni vízrendezést megoldani.

Meg kell említeni, hogy a településen a burkolt területek aránya a telkeken belül és a közterületeken egyaránt növekszik. A burkoltság várható további növekedésével az elvezetendő felszíni víz mennyisége is nőni fog. A vízelvezetéssel az épített környezet vízkár elleni védetségét kell biztosítani.

A település fejlődését segítené, ha arculatát is lehetne fejleszteni. E vonatkozásban különösen az energiaellátás és a vezetékes elektronikus hírközlés területén lennének feladatok. A tervezés távlatáig azonban ez irányú fejlesztés megvalósítása reálisan nem prognosztizálható. Bár a föld felett vezetett hálózatok föld alá történő telepítése nem csak a település arculatát javítaná, hanem az egyre inkább tapasztalt klímaváltozás, a várható szélgyorsulás mellett a hálózatok földalatti elhelyezése nagyobb üzembiztonságot is ígérne.

5.3. VÍZIKÖZMŰVEK

5.3.1. VÍZELLÁTÁS

A vizsgálatok szerint a településen kiépített vízellátó hálózat kezelője a Bakonykarszt Víz és Csatornamű Zrt. Ajkai Üzemmnöksége. A településen a vezetékes vízellátás teljes körűen kiépítésre került, valamennyi beépített telek csatlakozik a közüemi vízhálózatra.

A község vízellátását a szolgáltató kistérségi rendszeréről biztosítja, amelyet Zalaerdőd, Hetyefő, Keléd, Zalagyömörő, Gógánfa, Dabronc, Ukk, Rigács, Zalameggyes, Megyer települések ellátására építettek ki. Zalameggyesre Rigács felől érkezik NÁ 110-es mérettel a regionális vízvezeték, amely a település beépített területét dél-nyugati irányból éri el az Ady Endre utcánál. Az Ady Endre utca-Kossuth Lajos utca keresztezésénél a vezeték három irányba halad tovább, az Ady Endre utcában, a Kossuth Lajos utcában északra és délre is NÁ 90-es mérettel, majd tovább a Jókai Mór utcában is NÁ 90-es mérettel. A hálózatban a víznyomást 30 m-es hidroglobusz biztosítja, így a településen víznyomás problémák nincsenek.

A településen a kiépített elosztóhálózatot csak KPE anyagú vezetékek alkotják, az előírások szerinti sűrűségben felszerelésre kerültek a tűzcsapok.

A településrendező fejlesztési terveként javasolt új építések vízigénye és a meglevő beépítésben várható komfortigény növekedés miatti vízigény növekedés hatására a tervezés távlatáig 12 m³/nap vízigény növekedés jelentkezhet, amelynek kielégítése alapszisz tekintetében biztosítható, elosztó hálózati fejlesztés azonban szükséges, a már beépített és vízellátással rendelkező területektől indítva az új fejlesztési terület ellátása igényel új hálózatépítést.

A hálózatfejlesztésnél a biztonságos tűzivíz ellátás érdekében NÁ 90-esnél kisebb paraméterű vezeték építése nem javasolható és a föld feletti tűzcsapok elhelyezési igényét is, az ágazati előírásoknak megfelelően, figyelembe kell venni.

A vizsgálatok során az is megállapításra került, hogy a településen több házi kút található, melyeket főként locsolóvíz ellátásra használnak. A házi kutak az első vízáadó réteget hasznosítják. A házi kutak létesítése is engedély köteles. 500 m³/év vízkivétel az engedélyt a jegyző adhatja ki, ezt meghaladó vízigény esetén már vízjogi létesítési engedélyt kell kérni.

5.3.2. VÍZELVEZETÉS

Szennyvízelvezetés

A vizsgálatok szerint a település majdnem 100 %-os szintre kiépített vízellátó hálózata ellenére nem rendelkezik szennyvízcsatorna hálózattal. A keletkező szennyvizeket az ingatlanok telkein zömmel elszikkasztják, illetve zárt szennyvíztározó medencékben tárolják, amelyekből az összegyűlt szennyvizeket szippantó kocsikkal a kijelölt leürítő helyekre szállítatják. A naponta a talajba szikkadó szennyvíz mennyisége eléri a 4 m³-t is, amivel a talaj és a rétegvizek elszennyvezését és elnitrátosodását okozzák. Ez a település egyik komolyabb szennyező forrása. Ennek felszámolása érdekében a település számára a szennyvíz közcsatornával történő elvezetésének és annak tisztító telepen történő kezelésének mielőbbi megoldása környezetvédelmi szempontból fontos feladat.

A településrendező fejlesztési terveként javasolt új és meglevő beépítésből elvezetendő és csatornahálózattal összegyűjthető szennyvíz a tervezés távlatáig 14 m³/nap mennyiségre prognosztizált, amelynek befogadására akár helyi szennyvíztisztító telepet lehetne létesíteni, akár a szomszédos településsel lehetne közösen megoldani a szennyvízkezelést. Kínálja a lehetőséget, a kedvező befogadó rendelkezésre állása, de a térségi rendszer kialakításának a lehetősége is.

A szennyvíztisztító telep fogadó készségének megoldása esetén ki kell építeni Zalameggyesen a helyi gyűjtőcsatorna hálózatot. A gyűjtőhálózatot elválasztott gravitációs rendszerrel kell építeni. A település topográfiai viszonyaira tekintettel a mélypontokon szennyvízátemelő műtárgyat kell elhelyezni, ahonnan nyomócsatorna segítségével lehet a szennyvizet továbbvezetni a helyi vagy a közös, térségi szennyvíztisztítóba.

Fel kell hívni a figyelmet arra is, hogy ha szennyvízátemelő műtárgyat kell létesíteni, azt zárt (búzzáróan kivitelezett) műtárgyként kell kivitelezni, különben 150 m-es védőtávolság biztosítását igényelnék, zárt műtárgyként csak 20 m a védőtávolság igénye, amelyen belül nem lehet élelmiszer és gyógyszer alapanyagot előállítani, azokat feldolgozni, tárolni, értékesíteni.

A szennyvíz közcsatorna gyűjtőhálózat kiépítéséig és a befogadó kellő kapacitásának biztosítása előtt a szennyvizeket telkeken belül szigorúan vízzáró medencékbe kell összegyűjteni, s abból szippantó kocsikkal a kijelölt helyre szállíttatni, a szennyvíz szippantását számlákkal igazolni kell, hogy a talajba történő szennyvízszikkasztás csökkenjen.

5.3.3. CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS, FELSZÍNI VÍZRENDEZÉS

A vizsgálatok szerint a település csapadékvizeit természet alakította és kiépített elválasztott rendszerű nyílt árok gyűjti össze és szállítja tovább. A nyílt árokrendszer döntően földmedrű, szikkasztóként is üzemelő nyílt árokszakaszokból áll. Az árokrendszerrel összegyűlő vizeket a település észak-nyugati szélén haladó Marcal fogadja be és szállítja el a településről.

A helyszíni vizsgálatok a folyó menti terület mélyfekvésű, árhullámok idején a Marcal kisebb-nagyobb területre kiönt.

A csapadékvíz elvezetése a tervezés távlatában település szinten jellemzően nyílt árkos marad. Azt is csak hidraulikailag méretezetten célszerű kialakítani, hogy az elvezetés zavarmentes legyen.

A csapadékvizek szénhidrogén származékokkal való szennyezése nagyon ártalmas a környezetre, ezért ahol előfordulhat szénhidrogén szennyezés, ott a csapadékvizet össze kell gyűjteni, hogy az nehegy a talajba mossza a szennyeződést és az így összegyűjtésre kerülő csapadékvizet benzin- és olajfogyó műtárgyon keresztül, lehet csapadékvíz szállító árokba-csatornába vezetni.

A csapadékvíz elvezető rendszerrel összegyűjtött vizek élővízbe vezetése előtt hordalékfogó műtárgy elhelyezése szükséges, az élővizek védelme érdekében.

A befogadó vízfolyások-patakok karbantartására a 21/2006 (I.31.) Korm rendelet által előírt parti sávok biztosítandók. Az állami kezelésű folyó, a Marcal, a gyűjtő árok mentén 6-6 m-es, az önkormányzati kezelésűek mentén 3-3 m-es parti sávot kell karbantartásra fenntartani. A sávot célszerűbb lenne közterületként kiszabályozni, amennyiben erre nincs mód, akkor szolgalmi jogot kell bejegyeztetni a kezelő számára.

A településen mivel reálisan még hosszabb távon a nyílt árkos csapadékvíz elvezetési mód lesz a jellemző, ezért az egyes telkekre történő beközelkedést biztosító kocsik behajtók kialakítását is szigorúan szabályozni kell. Eleve a nyílt árok működése szükségessé teszi, hisz az, szikkasztóként is üzemelhetne, hogy annak lefedését a kocsik behajtók ne túl szélesen korlátozzák. Az átereszek pedig úgy kerüljenek kialakításra, hogy az árokban lefutó vizek útját ne akadályozzák. Az árok fenekét viszont a karbantarthatóság és a szinttartás, az árokrendszer hidraulikai szempontból meghatározott működőképességének a fenntartása érdekében burkolni célszerű.

5.4. ENERGIAELLÁTÁS

A vizsgálatok szerint a település energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz áll rendelkezésre.

A földgáz település szintűnek tekinthető kiépítettsége a korszerű termikus energiaellátás lehetőségét biztosítja a településen. A villamosenergia a világítás és technológiai célú energia igények kielégítését szolgálja.

A megújuló energiahordozók hasznosítása nem jellemző, a helyszíni vizsgálatok során megújuló energiahordozó alkalmazását nem láttuk. Az átfogó, országos tanulmányok szerint, a jelenlegi energiahordozó árstruktúra mellett, gazdaságosan hasznosítható megújuló energiaforrásként a vizsgált térségben a nap, a szél és a föld energiája vehető figyelembe.

A jelenlegi és a várható távlati energiaellátási struktúrában is a villamosenergia továbbra is a világítás és erőátviteli célú energia igények kielégítését szolgálja. A földgáz komplex hasznosításával a termikus energiaigények teljes körű kielégítésére alkalmas, felváltva a környezetet erősebben szennyező nem vezetékes energiahordozók szerepét.

A termikus hőellátás épületenként, lakásonkénti, vagy lakóhelyiségenkénti ellátási móddal építhető. Meg kell azonban említeni, hogy olyan lakó helyiségben, ahol csak egy ablak van, az ablak alá parapet-konvektort telepíteni nem szabad, mert kedvezőtlen légköri viszonyok esetén

szellőztetéskor az égéstermék visszaáramolhat a helyiségbe, amely az egészséget károsítaná. Ha a szobának csak egy ablaka van, akkor csak kéménybe kötött konvektort szabad üzemeltetni.

A nem vezetékes energiahordozók közül a szén, fa, olaj használata termikus célra jelenleg is és várhatóan távolabban is egyaránt jellemző lesz a vezetékes gázzal el nem látott telkeken. A PB használata, szintén a gázzal el nem látott ingatlanokra jellemző, elsődlegesen főzési célra. A kistartályos PB gázzal, a vezetékes gázzal el nem látott területen, a PB gáz komplex hasznosításával, a vezetékes gázzal azonos komfort biztosítható.

Távlatban, a környezetvédelmi igények fokozottabb kielégítése érdekében, célul tűzendő ki a beépített, illetve beépítésre szánt területen a nem vezetékes energiahordozók használatának a fokozatos megszüntetése. A vezetékes energiahordozók hálózatfejlesztésénél, paramétereinek a meghatározásánál az érintett terület teljes elláthatóságát kell biztosítani. A településen a várható távlati energiaigények számításánál a település energiaigényeinek 100%-os vezetékes energiahordozókkal való kielégítési lehetősége került figyelembe vételre.

5.4.1. VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS

A vizsgálatok szerint Zalameggyes villamosenergia ellátásának üzemeltetője az E.ON-ÉDÁSZ Zrt.

A település villamosenergia ellátási bázisának a térségben üzemelő alállomás tekinthető. A településhez legközelebb üzemelő alállomás, a Sümegi 120/20 kV-os alállomás, amelyről induló 20 kV-os szabadvezeték hálózat biztosítja a település villamosenergia ellátását, amely déli irányból érkezik a településre. A közép feszültségű hálózat fűzi fel Zalameggyesen üzemelő fogyasztói transzformátor állomást. A 20 kV-os hálózat oszlopon fektetve halad és az általa felfűzött transzformátor állomás oszlopállomás. A fogyasztói transzformátor állomásról táplált kiefeszültségű hálózatról történik közvetlen a fogyasztói igények kielégítése. A kiefeszültségű hálózat is oszlopokra szerelten került kivitelezésre.

A vizsgálatok szerint a település közvilágítása szinte az egész településen a kiefeszültségű hálózat tartóoszlopaire szerelt lámpafejjel történik. A településre jellemző, hogy minimális mértékű a megvilágítás. Éppen csak a közlekedés biztonságát szolgálja.

A villamosenergia hálózatairól meg kell említeni, hogy a közép- és kiefeszültségű hálózatok külön-külön oszlopsoron haladnak. Továbbá a közép feszültségű hálózat nyomvonala nem mindenhol követi a közterületeket, hanem áthalad magántelkek felett. A továbbtervezés során ennek rendezése szükséges.

A várható villamosenergia igény növekedés kielégítését, a tervezés távlatáig várható mintegy 120 kW igénynövekedést, elsődlegesen a meglévő hálózat igénybevitelével kell megoldani. A meglévő transzformátor állomáshelyen, a transzformátor állomás átépítésével, annak kapacitás-növelésével a jelentkező igények várhatóan kielégíthetők. A tervezés távlatáig prognosztizált igénynövekedés, ha ténylegesen meghaladná a meglévő transzformátor kapacitás növelési mértékének lehetőségét, akkor új transzformátor állomás telepítési igényével kellene számolni. A tervezés távlatáig várhatóan új állomás létesítési igénye nem várható.

Ha meglévő transzformátor állomáshoz kapacitásbővítés érdekében hozzá kell nyúlni, vagy mégis új állomáshelyet kellene építeni, akkor a helyet úgy kell kialakítani, hogy nagyobb egységteljesítményű transzformátor gép befogadására is megfeleljen, hogy a várható távlati további fajlagos igénynövekedést egyszerű kapacitás-növelő gépcserével meg lehessen oldani.

Ha a prognosztizált igényektől eltérő nagyobb fogyasztó megjelenne, akkor annak kiszolgálására telkén belül kellene új állomáshelyet kialakítani, s annak betáplálását a településen áthaladó közép feszültségű hálózatról, annak felhasználásával, s arról kiépített bekötéssel lehet biztosítani.

A transzformátorokról induló kiefeszültségű elosztóhálózatról lehet az egyes fogyasztók ellátását megoldani.

Meg kell jegyezni, hogy település arculatformálásánál, esztétikai igényeknek megfelelően kedvezőbb lenne a közép- és kiefeszültségű hálózatot földkábelbe fektetve kivitelezni, az oszloptranszformátorok helyett épített állomásokat telepíteni és közvilágítást is - a jelenleg kiefeszültségű hálózat tartóoszlopaire szerelt - lámpák helyett önálló közvilágítási lámpatestekkel megoldani. Ezek természetesen többletköltséget jelentenek, ami jelen gazdasági helyzetben reálisan, azonnali megvalósítással nem javasolható, de távlatilag célszerű ennek a várható

igényével foglalkozni. Első lépésként csak azt lehet megcélozni, hogy akár településfejlesztés, akár szolgáltatói hálózatfejlesztés céljából a település beépítésre szánt területén új hálózat építés történik, azt már földkábeles fektetési móddal kiviteleznek, ennek természetesen nem csak településképi, esztétikai indokai, hanem egyre inkább, az előforduló szélterhelések és egyéb időjárásbeli változások miatt, üzembiztonsági indokai vannak. Távlatokban ezeket a hálózatokat földalatti elhelyezésre kell majd átépíteni.

Ezen távlati cél elérése érdekében, viszont ha bármelyik ingatlanhoz új bekötést kell építeni, annak már földalatti csatlakozást kell kialakítani.

Természetesen a tervezés távlatáig a villamosenergia ellátás hálózatai jellemzően föld felett üzemelnek. Addig legalább fejlesztési igény esetén azt kellene megoldani, hogy a villamosenergia ellátás és a vezetékes hírközlés összes vezetéke egyoldali közös oszlopsorra kerüljön elhelyezésre, hogy a másik oldalon az utcafásítás már rövidtávon, megvalósítható legyen.

A település közvilágításának fejlesztése is szükséges. A közlekedés biztonság szolgálatán kívül, a vagyon és a személyi biztonság fokozott védelmét is, valamint arculat-formálás igényét is ki kell elégíteni a közvilágításnak.

A közvilágítás tápkábel hálózatát is, ha annak kivitelezésére a látványigényes központban, vagy új fejlesztési területen kerülne sor, akkor azt földalatti elhelyezéssel kellene építeni. A lámpatestekben csak energiatakarékos fényforrás használható. A lámpatestek, illetve a fényforrás magasságával az utcák-közterületek hangulatát lehet alakítani.

5.4.2. FÖLDGÁZELLÁTÁS

A vizsgálatok szerint Zalameggyes gázellátásának bázisa a Pókaszeptek gázátadó állomás, ahonnan induló nagy-középnomású vezeték halad Káptalanfáig. Erről a nagy-középnomású településről látják el néhány Zala megyei településen kívül, egy-két Veszprém megyei települést, közöttük Zalameggyest is.

Zalameggyesre a gáz Rigács felől érkezik már középnomáson. A település beépített területét a gázvezeték az Ady Endre utcánál éri el, ahová NÁ 90-es mérettel érkezik. Az Ady Endre utca-Kossuth Lajos utca kereszteződésétől a vezeték három irányba halad tovább, egyenesen az Ady Endre utcán NÁ 63-as mérettel, a Kossuth Lajos utcán északi és déli irányban egyaránt NÁ 32-es mérettel. Az Ady Endre utcai NÁ 63-as vezeték egyenesen továbbhalad Hosztót ellátására. Az Ady Endre utca-Jókai Mór utca kereszteződésétől leágazik az NÁ 63-as vezetékről az, az NÁ 32-es vezeték, amely a Jókai Mór utcai ingatlanok ellátására épült meg.

Annak ellenére, hogy a gázelosztó hálózat településszintűen kiépítésre került még 1999-ben, az utolsó statisztikai jelentés mindössze 6 lakás rácsatlakozását jelzi.

A település földgázellátásának üzemeltetője az E.ON-KÖGÁZ Zrt. A gázelosztás középnomáson épült ki, amelyről az egyedi, illetve házi nyomásszabályozókat táplálják. A nyomásszabályozók általában az előkertben kerültek elhelyezésre, de van ház falára szerelt házi nyomáscsökkentő is. A nyomásszabályozótól induló kisnyomású hálózatról elégítik ki közvetlen a fogyasztói igényeket.

A település távlati termikus célú energiaellátásának beruházási és üzemeltetési szempontból is optimális energiahordozója a földgáz lehet. Vele automatikus üzemvitelű, jól szabályozható, egyedi hőtermelő berendezésekkel önálló, független hőellátási mód alakítható ki.

A várható komfort-növeléshez és az új igények kielégítéséhez szükséges gázellátás a már kiépített gázhálózattal rendelkező területen belül a gázhálózatról, jelentősebb háttérfejlesztési igény nélkül biztosítható.

A tervezés távlatáig prognosztizált 60 nm³/h többlet igény várhatóan a már kiépített hálózati rendszerről, különösebb háttérfejlesztési igény nélkül kielégíthető.

Az új gázszolgáltatási törvény a szolgáltató számára írja elő, hogy a jelentkező igény esetén a szükséges háttérhálózatot saját beruházásként valósítsa meg, s a fogyasztóval kötendő szolgáltatási szerződésben rögzítheti a csatlakozás gazdasági feltételeit. Így jelentősebb hálózatépítési igénnyel csak akkor kell foglalkozni, ha az igénynövekedés a meglévő hálózat nyújtotta lehetőségeket, ténylegesen túllépi.

A vizsgálatok szerint a településen belül a gázelosztás középnyomású hálózattal épült ki, a kisnyomású gáz előállítását telkenként elhelyezett egyedi, házi nyomásszabályozókkal történik. Távlatban is a földgázelosztás középnyomású elosztó hálózattal javasolható, amelyről az egyes telkek bekötése kivitelezhető. A középnyomású hálózatról ellátott házi nyomásszabályozókat az ingatlanok udvarán kell elhelyezni vagy az épületek alárendelt homlokfalára kell felszerelni. A házi nyomáscsökkentőktől induló kisnyomású vezetékről lehet közvetlen a fogyasztói igényeket kielégíteni. A középnyomású ingatlan gázbekötő és a kisnyomású épületbekötő vezetékek telken belül is csak földalatti vezetéssel építhetők.

5.4.3. MEGÚJULÓ ENERGIAHORDOZÓ HASZNOSÍTÁSI LEHETŐSÉG

Az átfogóbb területrendezési tervek, a természeti adottságok ismerete alapján a megújuló energiahordozók közül a geo-, a szél- és a napenergiának van, illetve lehet jelentősebb szerepe, energiagazdálkodási szempontból.

A település természeti adottsága, hogy a napenergiát gazdaságosan hasznosítható települések közé tartozik. A passzív napenergia-hasznosítás az épületek tájolásával érhető el. Ezt nagyon jól lehet hasznosítani új épületek elhelyezésénél, az új épületek jól megtervezett telepítésével. Az épület kedvezőbb tájolásán kívül egyéb építészeti elemek alkalmazásával, tudatos növénytelepítéssel fokozni lehet a hasznosítható napenergia mennyiségét.

A kedvező fekvésű napos területeken 2000 körüli napsütéses óranyi napenergiát lehet hasznosítani. Az aktív napenergia hasznosítására is figyelemmel kell lenni a továbbtervezés során. Az aktív napenergia hasznosítására napkollektorok, fotóelemek telepítése szükséges. Ezek gondos elhelyezéséhez szükséges az építész esztétikai igényessége is, ennek nem szabad arcuatrontóvá válni.

A szélenergia hasznosítási lehetősége is rendelkezésre áll, bár erőművi szintű hasznosítás igénye még nem merült fel, de ma már kapható olyan kisebb kompakt egység is, amely családi házas beépítés számára is lehetővé teszi a fenntartási költség csökkentésére a szélenergia hasznosítását.

Meg kell említeni a megújuló energiahordozók között a hőszivattyúval történő föld energia hasznosítását. Alkalmazása egyedi berendezéssel oldható meg, az egyes telkeken belül jelenthet kedvező megoldást. Az épületgépészet szintjén kell vele foglalkozni.

5.5. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS FEJLESZTÉSI JAVASLAT

5.5.1. VEZETÉKES HÍRKÖZLÉSI LÉTESÍTMÉNYEK

A vizsgálatok szerint Zalameggyes vezetékes távközlési ellátását a Magyar Telekom Zrt. biztosítja. A Zalaegerszeg szekunder központhoz tartozó 51-es körzetszámú Tapolca primer központ a település vezetékes távközlési hálózatának bázisa. A primerközpont-hoz tartozó települések 87-es hívószámon csatlakoznak az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz. A település 34 lakásából 17 rendelkezik vezetékes telefonnal, ezzel a vezetékes távközlési ellátottság 50 %, s ez mégis teljes körű ellátásnak tekinthető, azaz az igények kielégítettek. A településen egy nyilvános állomás is üzemel.

A vezetékes távközlési hálózattal kapcsolatban meg kell említeni, hogy a távközlés hálózatok oszlopokra fektetve haladnak.

A településen a műsorvételt egyedi házi antennák segítik. Kábel TV a településen nem üzemel.

A vezetékes távközlés bár műszaki megjelenésében közmű jellegű, szolgáltatása alanyi jogon történik. Ezért az igénylők ellátása is egyéni elbírálással, egyéni szerződéskötés alapján történik. A szükséges hálózatfejlesztést a szolgáltató saját beruházásként valósítja meg.

A hálózatépítésre vonatkozóan a település arculatának alakítása megkívánja, hogy a már kiépített hálózathoz kapcsolódva kerüljön kiépítésre, a szabályozási előírások figyelembe vételével.

A kedvező távközlési ellátottság ellenére célszerű nyilvános távbeszélő helyek kialakítása is. Ezt lehetőleg kereskedelmi-szolgáltatási létesítményhez kapcsolódóan kellene megoldani.

A korszerű adatátvitel is egyelőre a vezetékes távközlési hálózaton keresztül oldható meg nagyobb biztonsággal.

5.5.2. VEZETÉK NÉLKÜLI HÍRKÖZLÉSI LÉTESÍTMÉNYEK

A vizsgálatok készítése során megkeresett szolgáltatók közül a T-Mobil és a Pannon is jelezte, hogy létesítménye nem üzemel a településen és létesítési szándéka sincs. A Vodafone arról adott tájékoztatást, hogy a településen nem üzemel létesítménye, de a 3269-Zalagyömörő nevű (EOVX192447 és EOYV510571 koordinátájú) bázisállomásáról látja el megfelelő vételi lehetőséget biztosítva Zalamegyest.

A településen közcélú vezetékek nélküli hírközlési létesítmény elhelyezése nem tervezett, a területi lefedettség növelése érdekében azonban várható. Amennyiben új létesítmény elhelyezési igénye jelentkezik, akkor az érvényes előírások szerint kell eljárni.